

ВІСНИК
економічної
науки
України

науковий журнал

2018

№ 1 (34)

Київ

Науково-редакційна рада:

О. І. Амоша, акад. НАН України (голова ради);
В. М. Геєць, акад. НАН України (заступник голови);
Б. В. Буркинський, акад. НАН України;
В. П. Вишневський, акад. НАН України;
В. К. Мамутов, акад. НАН України;
П. Т. Саблук, акад. НААН України;
М. П. Войнаренко, чл.-кор. НАН України;
В. С. Савчук, чл.-кор. НАН України.

Редакційна колегія:

д-р екон. наук О. І. Амоша (головний редактор);
д-р екон. наук Б. М. Андрушків;
д-р екон. наук М. Г. Білопольський (заступник головного редактора);
д-р екон. наук Н. Ю. Брюховецька;
д-р екон. наук Б. В. Буркинський;
д-р екон. наук В. П. Вишневський;
д-р екон. наук Ю. С. Залозна;
д-р екон. наук Л. М. Кузьменко;
д-р екон. наук В. І. Ляшенко (відповідальний редактор);
д-р екон. наук О. Ф. Новікова;
д-р екон. наук Ю. В. Макогон;
д-р екон. наук Ф. Ю. Поклонський;
д-р екон. наук М. Є. Рогоза;
д-р екон. наук Є. В. Савельєв (заступник головного редактора);
д-р екон. наук Ю. М. Харазішвілі;
д-р екон. наук В. А. Ткаченко;
д-р екон. наук Л. Г. Червова;
д-р екон. наук М. М. Якубовський.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації –
серія КВ № 9390 від 02.12.2004 р.

Матеріали друкуються українською, російською та англійською мовами.

Засновники: Інститут економіки промисловості НАН України,
Академія економічних наук України.

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту економіки промисловості НАН України
(протокол № 4 від 23 квітня 2018 р.).

Видання включено до міжнародних наукометричних баз:
«Наукова електронна бібліотека E-Library.Ru (Російського індексу наукового цитування – РІНЦ)»,
Research Bible (Токіо, Японія)
та індексується вільно доступною системою GoogleScholar

*Точка зору редакції не завжди збігається з точкою зору авторів.
Відповідальність за точність наведених фактів, прізвищ, цитат несуть автори.*

При передрукуванні посилання на «Вісник економічної науки України» є обов'язковим.

© Академія економічних наук України,
Інститут економіки промисловості НАН України, 2018

4. Авраменко Ю. О. Інвестиційна діяльність як інструмент підвищення конкурентоспроможності фермерських господарств. *Економіка АПК*. 2018. № 1. С. 84–91.
5. УКАБ підготував «дорожню карту» розвитку агросектору. 2018. URL: http://ucab.ua/ua/pres_sluzhba/novosti/ukab_pidgotuvav_dorozhnyu_kartu_rozvitku_agro_sektoru.
6. Грицаєнко Г., Грицаєнко М. Інвестиційна привабливість України. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2017. Vol. 3. No. 1. Pp. 80–93. URL: www.are-journal.com.
7. Прокопчук О., Усюк Т. Європейська модель інвестиційного забезпечення політики сільського розвитку. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2016. Vol. 2. No. 4. Pp. 149–160. URL: www.are-journal.com.
8. Ільчук В., Шпомер Т. Інноваційно-інвестиційна діяльність АПК: сучасний стан і проблеми розвитку. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2017. Vol. 3. No. 1. Pp. 108–118. URL: www.are-journal.com.
9. Сохнич А. Я., Сохнич С. А. Методологічні напрями формування вартості земельних ресурсів. *Вісник економічної науки України*. 2017. № 1 (32). С. 88–92.
10. Спаський Г. В. Інвестиційна привабливість сільського господарства Закарпаття. *Економіка АПК*. 2018. № 2. С. 30–39.
11. Гайдуцький А. П. Інвестиційна конкурентоспроможність аграрного сектора України. Київ: Нора-друк, 2004. 246 с.
12. Медведєв В. В., Пліско І. В., Бігун О. М. Оцінювання інвестиційної привабливості та вартості земельної ділянки. *Вісник аграрної науки*. 2012. № 12. С. 66–72.
13. Медведєв В. В., Пліско І. В., Бігун О. М. Інвестиційна привабливість орних земель України: методика визначення і картографо-аналітичні оцінки. Харків: Смугаста типографія, 2014. 186 с.
14. Кучер А. В., Кучер Л. Ю. Інвестиційна привабливість землекористування регіонів. *Сучасні економічні, соціальні та екологічні детермінанти активізації розвитку країни та її регіонів*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 28–29 квітня 2017 р. Ужгород: Говерла, 2017. С. 22–25.
15. Янковий О. Г. Латентні ознаки в економіці: монографія. Одеса: Атлант, 2015. 168 с.
16. Kucher A. Development of rural areas based on rational agricultural land use: a case study of Ukraine. Strategies for the agri-food sector and rural areas – dilemmas of development: monograph; eds: M. Wigier, A. Kowalski. Warsaw: Institute of Agricultural and Food Economics – National Research Institute, 2017. Pp. 120–135.
17. Шипуліна Ю. С. Критерії та методика діагностики інноваційного потенціалу промислового підприємства. *Механізм регулювання економіки*. 2008. № 3. Т. 1. С. 58–63.
18. Янченко З. Б. Оцінка достатності інноваційного потенціалу аграрних підприємств. *БізнесІнформ*. 2013. № 6. С. 196–201.
19. Психологія діяльності та навчальний менеджмент: навч. посіб.; за заг. ред. М. В. Артюшиної. Київ: КНЕУ, 2007. 370 с.
20. Федулова І. Підходи до оцінки рівня готовності підприємства щодо інноваційного розвитку. *Вісник КНУ ім. Тараса Шевченка. Економіка*. 2011. № 124/125. С. 36–40.
21. Ігнат'єва І. А. Методологічні основи стратегічного управління підприємством: автореф. дис. ... д-ра екон. наук. Київ, 2006. 40 с.
22. Васюткіна Н. В. Методологічні засади управління сталим розвитком авіапідприємств: дис. ... д-ра екон. наук. Київ, 2015. 540 с.
23. Грінченко Т. О., Роман Б. В., Лепеніна І. І. Моніторинг комплексної оцінки родючості ґрунтів Харківської області 1966–2005 рр.; за ред. Т. О. Грінченка. Харків: 13 друкарня, 2007. 212 с.
24. Моніторинг комплексної оцінки родючості ґрунтів Полтавської області 1971–2005 рр.; за ред. Т. О. Грінченка. Харків: 13 друкарня, 2008. 186 с.

О. В. Латишева

канд. екон. наук

ДВНЗ «Донбаська державна машинобудівна академія»,

О. П. Лесова,

м. Краматорськ

ЗАТРЕБУВАНІ ПРОФЕСІЇ В УКРАЇНІ, КРАЇНАХ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПРОСТОРУ ТА РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ СВІТУ: НОВІ ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ НА РИНКУ ПРАЦІ

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку суспільства характеризується усвідомленням необхідності вирішення глобальних, регіональних, локальних проблем на ринку праці з урахуванням стрімкого розвитку техніки. Через це будь-яка країна світу, що прагне зберегти конкурентні позиції й отримати сприятливі умови для міжнародної співпраці, повинна орієнтуватися на нові потреби на ринку праці. У доповідях Організації економічного співробітництва і

розвитку (ОЕСР, англ. – OECD, від "Organisation for Economic Cooperation and Development"), дослідженнях фахівців Центру підприємництва, малого і середнього бізнесу, локального розвитку і туризму (англ. – Centre for Entrepreneurship, SMEs, Local Development and Tourism), в інших аналітичних роботах закордонних вчених [5; 6] неодноразово відзначалось, що "технологічний прогрес виступає одним із найважливіших

чинників розвитку сфери зайнятості, попиту і пропозиції праці і професійної структури робочої сили" [5].

Впровадження нових технологій, розвиток автоматизації, машинного навчання, робототехніки і штучного інтелекту неминуче сприятиме автоматизації виробництва і зміні структури попиту на працю і ліквідації деяких професій [5]. При цьому за оцінками ОЕСР [7-11; 5] автоматизація торкнеться не лише сфери фізичної або ручної праці, небезпечних або монотонних операцій, недарма під загрозою скасування багато інтелектуальних, когнітивних і аналітичних робіт, пов'язаних із виконанням звичайних стандартних операцій, зокрема на транспорті, в офісах і у сфері послуг. За оцінками [7-10], у країнах – членах цієї організації можуть бути повністю автоматизовані до 9% робочих місць, а 25% можуть істотно змінитися внаслідок автоматизації 50-70% відповідних виробничих операцій [7-11; 5].

Аналіз останніх досліджень. В Україні все більш актуальним питанням стає проблема забезпечення умов розвитку країни з урахуванням нових глобальних викликів на ринку праці, якій і присвячено роботи багатьох відомих вчених-економістів, а саме: Г. Беловольченко [1], С. Сандрин Керроуч [5], Е. Брунґольфссон, А. McAfee [6], М. Arntz, Т. Gregory, У. Zierahn [7] та ін. [12-16]. У цих працях також значна увага приділяється питанням розкриття нових вимог до працівників окремих галузей і конкретизації переліку затребуваних професій. Віддаючи належне внеску науковців у розкритті цих питань, необхідно відзначити, що зараз особливий науковий інтерес становить специфіка нових викликів та можливостей на ринку праці в сучасних реаліях глобалізації. Саме тому ці питання в контексті обраного європейського вектору розвитку країни потребують подальшого дослідження.

Метою статті є визначення переліку затребуваних професій в Україні, країнах пострадянського простору та розвинутих країнах світу в умовах нових викликів та можливостей на ринку праці в зв'язку з стрімкими змінами у науці, техніці, системах управління та ін.

Виклад основного матеріалу дослідження. За даними сучасних досліджень [1-5], аналітичних звітів та статистичних даних [2; 5-16] у 2017 р. в усьому світі залишався високим попит на лікарів, фармацевтів, інженерів різних галузей, юристів, викладачів, економістів, бухгалтерів, а також ІТ-фахівців.

У дослідженні [1] зазначається, що такі спеціалісти затребувані у випадку, коли вони мають досвід роботи. У тренді також робочі професії: швачки, слюсарі, електромонтери, електрогазоварники, водії, токарі, муляри тощо. У 2017 р. також затребувані були працівники сфери послуг (продавці, кухарі, офіціанти, перукарі, охоронці тощо). У сільськогосподарському секторі – агрономи, трактористи та робітники з обслуговування сільськогосподарського виробництва. Серед найпростіших професій найбільш затребувані підсобні робітники, прибиральники, двірники, вантажники та комірники [1].

Далеко не всі ці професії є водночас і затребуваними, і високооплачуваними. Так, у 2017 р. лідирував у сфері найвищої зарплати авіаційний транспорт, де середня зарплата, згідно з даними Держстату [2], дорівнює понад 26 тис. грн. Також традиційно високу зарплату обіцяють в ІТ. Тут спеціалісти можуть заробляти у середньому 25 тис. грн на місяць. Замикає трійку найбільш високооплачуваних сфер – фінансова

страхова діяльність, де можна отримати у середньому 11 тис. грн на місяць. Далі йдуть інформація і телекомунікації – 10600 тис. грн. Ті ж, хто працюватиме у науковій та технічній діяльності, отримуватимуть у середньому близько 9 тис. грн. За ними йдуть працівники сфери транспорту з окладом у 7 тис. грн, державного управління й оборони, торгівлі, ремонту авто – 6700 грн та промисловості – 6600 грн. Замикає десятку сфера наземного і трубопровідного транспорту із зарплатою 6 тис. грн [1].

Проведений нами аналіз останніх статистичних даних за січень 2018 р. [2] дозволяє констатувати, що останнім часом (рис. 1) відбулися певні зміни в зарплаті працівників окремих галузей. Так, найвища зарплата зафіксована у таких галузях: фінансова та страхова діяльність (15192,01 грн), на другому місці – інформація та телекомунікації з показником зарплати – 12247,51 грн.

Проведений аналіз затребуваних професій в Україні, у країнах СНД, розвинутих країнах та США (табл. 1) показав, що ситуація на ринку праці повільно, але нестримно змінюється. Ще десятиліття тому найбільшим попитом користувалися юристи та економісти, а зовсім недавно про спеціальність "рекрутер" (event-менеджер) ніхто і не чув. Але час іде, і зараз найвигідніше положення на ринку праці посіли програмісти, маркетологи і представники робітничих професій [3].

Аналіз затребуваних професій за кордоном і в країнах СНД (табл. 1, табл. 2) показав, що в Європі і США рейтинг популярних і високооплачуваних спеціальностей частково відрізняється. Американці і європейці дозволяють собі подорожі, і тому за кордоном сфера туризму процвітає, а з нею і менеджери, гіді, працівники готелів і кафе. Крім того, заможні іноземці витрачають чималі суми на послуги медичного персоналу, нянь, косметологів, стилістів, дієтологів і тренерів з фітнесу. На перших місцях майже у всьому світі – програмісти, біотехнологи, інженери, лікарі, хіміки та енергетики, при цьому досвідчені менеджери, журналісти, фахівці з реклами отримують не менше "айтішників", що також слід враховувати [4].

Додатково проведений аналіз розвитку ІТ-ринку України за даними [2; 16] дозволяє констатувати позитивні прогнози перспектив розвитку насамперед ІТ-сектору. Якщо не з'явиться непередбачених регуляторних бар'єрів, а політична ситуація всередині країни буде стабільною, український ринок ІТ-послуг за даними [16] у наступні 2-3 роки чекають розвиток і зростання іноземних інвестицій у сектор інформаційних технологій.

Варто відзначити, що вже зараз фахівці дають пораду звертати увагу на віддалені прогнози [3; 4]. Так, аналітики вважають, що в наступні п'ять-сім років повернеться попит на «технарів», що впав після розвалу СРСР [4]. Це пов'язано з тим, що для розвитку промисловості потрібні інженери, особливо з нафтовидобутку та альтернативної енергетики, машинобудування і металургії. Саме тому вважаємо, що варто майбутнім абітурієнтам перед вступом у ВНЗ ознайомитися з професіями майбутнього. Так, наприклад, за даними [3; 4] та за прогнозом бізнес-школи «Сколково» біологи, хіміки і генні інженери будуть затребувані у всьому світі. Крім того, гуманітаріям рекомендують фахівці вступати на перекладача зі східних мов або комп'ютерного лінгвіста [4].

Середня заробітна плата в Україні за видами економічної діяльності за січень 2018 р. (у розрахунку на одного штатного працівника), грн.

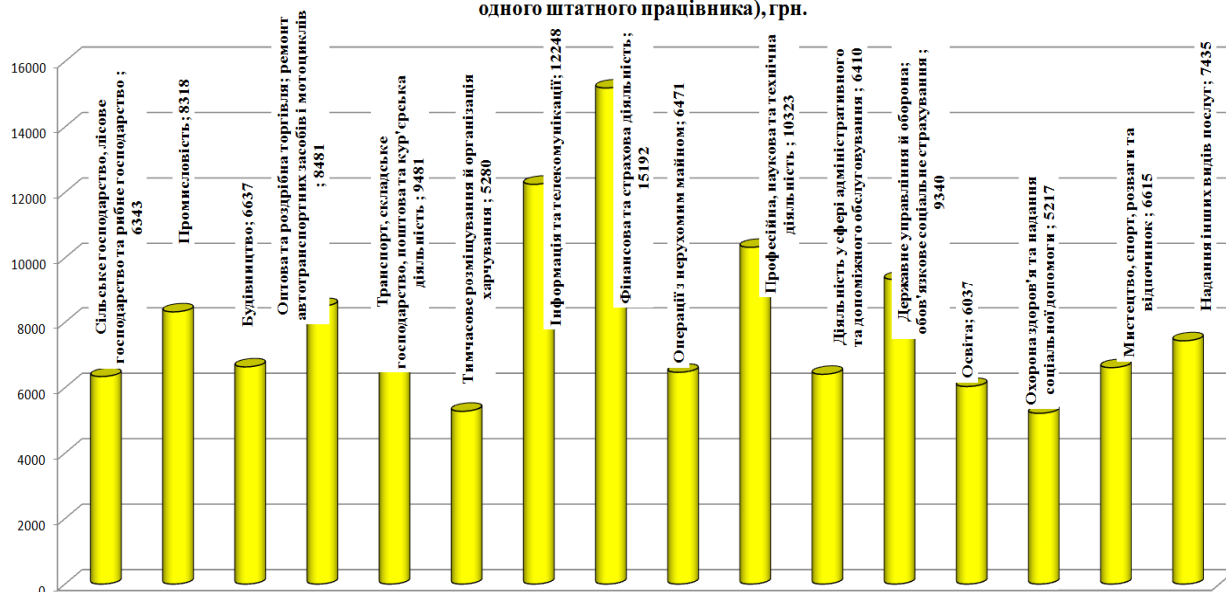

Рис. 1. Середня заробітна плата в Україні за видами економічної діяльності за січень 2018 р. (у розрахунку на одного штатного працівника)

Джерело: побудовано авторами на підставі опрацювання статистичних даних [2].

Таблиця 1

Перелік затребуваних професій в 2017 р. та їх характеристики

Перелік топ-професій та їх характеристики	
У країнах СНД	У розвинутих країнах та США
1	2
<p>IT-фахівці – лідери за кількістю вакансій і розміру зарплат.</p> <p>Кращі «айтішники» часто працюють на іноземних замовників і отримують зарплату в доларах, тому тільки виграють під час криз. Місячний дохід програміста-початківця становить від 300 доларів. Комп'ютерні технології дозволяють весь час розвивати навички і підніматися кар'єрними сходами. Найбільш популярні напрямки в IT – веб-розробка і дизайн, програмування на мові JAVA, тестування програмного забезпечення</p>	<p>Data scientist – вчені по обробці даних. Заробляють вони від \$110,000 на рік. Ці люди вмюють узяти величезний обсяг даних, проаналізувати їх, зробити висновки і знайти шляхи рішення, стратегії розвитку тощо</p>
<p>Менеджери й працівники торгівлі.</p> <p>Робота співробітника кол-центру, торговельного представника або супервайзера здається нескладною. Але ці посади вимагають величезного терпіння, чарівності та лідерських якостей</p>	<p>DevOps Engineer – люди, які розуміють і знають, як автоматизувати конкретні процеси, зробити так, щоб вони проходили автоматично. Пропонують для цього відповідні алгоритми і програми. Середня зарплата на рік: \$110,000, треба мати освіту, пов'язану з інформатикою</p>
<p>Маркетологи і бухгалтери.</p> <p>Будь-яка компанія потребує талановитого маркетолога, а можливо, і бренд-менеджера. Найвищі оклади отримують фахівці з Інтернет-маркетингу і реклами, просування сайтів, роботи у соціальних мережах</p>	<p>Data engineer – людина, яка уміє створювати алгоритми, які генеруватимуть, створюватимуть, оброблятимуть велику кількість даних. Зарплата на рік близько \$106,000. Для цієї професії треба мати освіту, пов'язану з комп'ютерною сферою. На даний момент вільні більше 2600 вакансій</p>
<p>HR-менеджери.</p> <p>Працевлаштування – це тривалий і трудомісткий процес. Менеджери з персоналу (в англійській мові – human resources) вибирають найдостойніших претендентів на вакансії і підтримують приємну атмосферу в колективі</p>	<p>Tax manager – менеджер з оподаткування. Середня зарплата на рік складає \$110,000. Це люди які мають бізнес освіту, уміють оптимізувати податки, як і у великих компаніях, так і індивідуальні податки. Відкриті більше 3300 вакансій</p>
<p>Медичні працівники.</p> <p>На жаль, отримати посаду педіатра у міській поліклініці не так вже й просто. Зате приватні організації відкривають двері для кваліфікованих лікарів і медичного персоналу. Попитом користуються косметологи, дерматологи, офтальмологи. Спеціальності медичного представника, фармацевта і провізора також входять до числа найпопулярніших і високооплачуваних</p>	<p>Analytics manager – людина, яка аналізує ці компанії, аналізує що відбувається на даний момент, і робить із цього висновки. Наприклад, аналізує інстаграмм-акаунт і говорить Вам, коли частіше Ваші публікації дивляться передплатники. Наприклад – у п'ятницю ввечері. Середня зарплата таких менеджерів складає \$112,000 на рік. На цю посаду доступні більше 2000 вільних вакансій</p>

1	2
Працівники обслуговування. Ця сфера відкриває двері для студентів та молоді без досвіду роботи. Левова частка випускників починає кар'єрний шлях з посади офіціанта, барісти або хостес. Робота кухаря вимагає спеціальних навичок і оплачується більш щедро. Додамо до списку затребуваних професій такі: перукаря, майстра з манікюру та фітнес-тренера.	HR Manager – людина, яка займається управлінням персоналу, а також навчанням, аналізом і наймом співробітників. Середня зарплата на рік: \$85,000. Доступні більше 4300 вакансій для цієї посади
Аграрії. Сільське господарство – не найпривабливіша і високооплачувана галузь. Але попит на менеджерів з продажу аграрного обладнання, логістів, агрономів і ветеринарів зростає. Як і оклади цих фахівців	Database administrator – адміністратор баз даних. Середня зарплата на рік: \$93,000. Адміністратори баз даних спостерігають за програмами баз даних для корпорацій у найрізноманітніших галузях. Працівники в цій сфері, як правило, мають освіту в галузі комп'ютерних наук, інформаційних технологій або суміжних областях, а також досвід роботи з програмами баз даних
Адміністративний персонал. Усі компанії потребують водіїв, охоронців, секретарів, кур'єрів, асистентів керівників, операторів комп'ютерного набору та офіс-менеджерів. Часто працівник поєднує декілька посад. Зарплати адміністративних працівників невисокі, але попит на них стійкий	Strategy manager – менеджер зі стратегій. Середня зарплата: \$130,000. Ці менеджери працюють з корпораціями для вирішення стратегічних питань і росту бізнесу. Вони стежать за трендами, аналізують продажі компанії і говорять, куди їй краще рухатися для росту
Робочі спеціальності. Будівельник, працівник техобслуговування, комірник, вантажник – професії, потрібні скрізь і завжди	Solutions architect – IT-спеціаліст. Середня зарплата на рік: \$125,000. Такі фахівці з технологій працюють над розробкою і документуванням технічних проектів, як правило, для компанії або її клієнтів. Технічний досвід має важливе значення, як і хороші навички між особистісного спілкування, оскільки такі люди працюють з різними командами людей як усередині, так і за межами своїх компаній. Існує близько 2200 вакансій для IT-фахівців на даний момент
	Marketing manager – менеджер з маркетингу визначає, як просуватиметься компанія, допомагає компаніям розробляти і здійснювати маркетингові плани, які можуть варіюватися від стратегій по залученню клієнтів до запуску програм для соціальних мереж. У середньому зарплата на рік: \$90,000. Робота зазвичай вимагає ступеня бакалавра і бажано досвіду у маркетингу. Більше 3800 вакансій відкриті для цієї професії, яка має попит у різнопланових компаніях

Джерело: згруповано авторами на підставі опрацювання джерел [1; 3; 4].

Таблиця 2

Порівняльна таблиця переліку затребуваних професій в 2017-2018 рр.

Топ-10 професій в Росії	Топ-10 професій в Україні
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформаційні технології і розробка ПЗ. ▪ Маркетинг і продажі. ▪ Медицина. ▪ Інженерія і Архітектура. ▪ Фінанси. ▪ Бухгалтерія. ▪ HR-менеджмент. ▪ Лінгвістика та переклади. ▪ Робочі спеціальності. ▪ Сервіс та обслуговування 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Юристи, економісти і бухгалтери. ▪ IT-фахівці. ▪ SMM-спеціалісти – це люди, які просувають певний товар або ідею через соціальні мережі. ▪ Архітектори, інженери і проєктувальники. ▪ Фахівці з підбору персоналу. ▪ Ризик-менеджери. ▪ Кваліфіковані робітники

Джерело: угруповано авторами на підставі опрацювання [1; 3; 4].

Аналітики вважають, що з розвитком містобудування зростає потреба в урбаністах і міських екологах [4]. За їх даними до списку «професій майбутнього»

увійшли посади: дизайнер віртуальних всесвітів, міський фермер, проєктувальник 3D-друку, молекулярний дієтолог, космобіолог і косметолог, інженер медичних роботів, консультант з генетики і здорової старості, майнд-тренер (інструктор з розвитку розумових здібностей) [4].

Отже, якими б екзотичними не сприймалися ці посади зараз, майбутнє покаже, наскільки вірним був цей прогноз. Напевно, що вже в найближчий час нам належить жити в зовсім інших світових реаліях і підлаштовуватися під умови, що швидко змінюються. У той же час виникнення і розвиток нових продуктів, процесів і бізнес-моделей будуть сприяти появі робочих місць нового типу. Наприклад, так звана "цифровізація" і великий масив даних для обробки стимулюють попит на фахівців з аналітичними навичками, який нині перевищує не лише фактичну пропозицію, але і відповідний потенціал систем освіти і професійної підготовки [5].

Професійна структура вже зазнала зміни у багатьох країнах; процес створення нових робочих місць поляризується по високо- і низько кваліфікованих групах, а ліквідовуються, у першу чергу, робочі місця, що вимагають середнього рівня кваліфікації і виконання рутинних операцій [12; 13]. Проте яких конкретних сфер, яких масштабів і міри досягне майбутнє

«Творче руйнування», поки невідомо. Нові робочі місця можуть не відповідати стандартній моделі повної зайнятості; можливо, вони прийматимуть нетрадиційні форми (неповний робочий день, робота за вимогою і т.п.). Технології, які виникають, дозволяють розділити робочий процес на дрібніші операції у рамках глобального цифрового виробництва [5].

В умовах нових викликів найбільш уразливими групами населення стають низькокваліфіковані групи, за даними [9] саме вони, швидше за все, опиняться в невідгідному становищі на ринку праці, а їх можливість щодо підвищення кваліфікації і доступ до систем соціального захисту будуть обмежені [9; 5].

Розвиток цифрових платформ дозволяє реорганізувати ринок праці і перетворити механізми зайнятості [14]. Працедавці і працівники усе частіше зустрічаються в Інтернеті. Останніми роками з'явилися рекрутерські он-лайн-сервіси, що сполучають тих, хто шукає роботу (у тому числі фрілансерів) з тими, хто шукає виконавців для виконання широкого кола різноманітних завдань [14; 5].

У цьому контексті нові робочі місця зажадають нових навичок і компетенцій. Їх набір, необхідний для успішної роботи в сучасному суспільстві, постійно ускладнюється і продовжить ускладнюватися у міру розвитку технологічного виробничого середовища. Як наслідок, майбутнім поколінням працівників доведеться опановувати цифрові навички у дуже ранньому віці і вчитися упродовж усього життя. До числа таких, що найгірше піддаються автоматизації, сьогодні належать: рішення проблем, інтуїція, творчість і уміння переконувати [15; 5].

Такі особисті навички як самоорганізація, менеджмент, робота в команді або спілкування, в майбутньому, вірогідно, відіграватимуть важливішу роль. Зміна профілів освіти зажадає перегляду освітньої політики і розробки нових підходів до навчання викладачів. Компанії розвиватимуть людський капітал на базі нових професійних навичок, реорганізують роботу і впроваджуватимуть нові методи управління для максимально ефективного використання своїх нематеріальних активів [5].

У цілому нерівність і соціальне розшарування, до котрих можуть привести поточні технологічні зміни, викликають серйозне занепокоєння. Породжують їх не лише ліквідація робочих місць і поляризація ринку праці, але також зниження соціальної мобільності і поглиблення цифрового розриву [5; 11].

Поляризація ринку праці, ймовірно, хворобливо вдарить по середньому класу (так званим "білим комірціям"). Швидше за все, посилиться і соціальне розшарування, яке розшириться на нові галузі, регіони і професійні групи у міру розширення цифрової прірви між тими, хто вписується в технологічний прогрес і хто не встигає за ним [5; 11].

Хоча жінки історично скромніше представлені в науковій і технологічній сферах, цифровізація може сприяти скороченню гендерної нерівності на ринку праці. Цифрові платформи дозволять використовувати гнучкіші механізми зайнятості і сприятимуть нормалізації балансу «робота – сім'я», зниженню культурних бар'єрів і вирівнюванню професійного поля для чоловіків і жінок. Схоже занепокоєння викликає потенційна відмова від основної моделі зайнятості ХХ ст., яка виникла в ході розвитку масового виробництва і базується на трудових договорах, що передбачають виплату зарплати і соціальне забезпечення [5].

Системи зайнятості, пенсій, охорони здоров'я і соціального забезпечення тісно взаємопов'язані. Податки з доходів складають значну долю державних ресурсів і забезпечують бюджетну стійкість. Тому досягнення стійкості, адаптивності і ефективності ринку праці не лише припускає задоволення кадрового попиту, що породжується новою виробничою революцією, але й є передумовою соціальної стабільності і консолідації [5].

Висновки. Отже, найближчим часом питання врахування нових викликів і можливостей світових тенденцій змін ринку праці обов'язково виникнуть при формуванні нових програм розвитку та реформ у тих країнах світу, які прагнуть завчасно підготуватися до можливих ризиків та загроз і розробити заходи зниження негативних наслідків. Саме тому до цих викликів, які виникають унаслідок модернізації глобальної економіки, нашій країні необхідно готуватися заздалегідь.

Список використаних джерел

1. Ганна Беловольченко. Які професії будуть затребувані і де платять найбільше в Україні (інфографіка) / Інформаційна агенція «Дивись.info»: електронний журнал, розділ: аналітичні матеріали, випуск від 26 квітня 2017. URL: <https://dyvys.info/2017/04/26/yaki-profesiyyi-budut-zatrebuvani-i-de-platyat-najbilshe-v-ukrayini-infografika/>. Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 27.03.2018.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>.
3. Top-10 найзатребуваніших професій в США 2018 / Сайт "EnglishTop", розділ: аналітичні матеріали. URL: <https://www.englishtop.com.ua/2018/01/25/top-10-samyh-vostrebovannyh-professij-v-ssha-2018/>. Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 27.03.2018.
4. Найзатребуваніші професії 2018 в Україні і Європі. Яку спеціальність обрати в 2018 році? / Сайт "Novij-rik.pp.ua": аналітичні матеріали. URL: <http://novij-rik.pp.ua/8974-sam-zatrebuvan-profesiyyi-2018-v-ukrayini-yevrop-yaku-specalnst-obrati-v-2018-goc-noviy-rik-2018.html>. Назва з екрану (мовою оригіналу).
5. Kergroach S. (2017) Industry 4.0: New Challenges and Opportunities for the Labour Market. (Сандрин Кергроуч. Індустрія 4.0: нові виклики і можливості для ринку праці) / Foresight and STI Governance, vol. 11, no 4, pp. 6–8. URL: <https://cyberleninka.ru/.../industriya-4-0-novye-vyzovy-i-vozmozhnosti-dlya-gynkatri...>. Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 27.03.2018.
6. Brynjolfsson E., McAfee A. (2011) Race Against the Machine: How the Digital Revolution is Accelerating Innovation, Driving Productivity and Irreversibly Transforming Employment and the Economy. Lexington, MA: Digital Frontier Press. URL: [b1ca250e5ed661ccf2f1-da4c182123f5956a3d22aa43eb816...](https://doi.org/10.1017/9781107015211). Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 27.03.2018.
7. Arntz M., Gregory T., Zierahn U. (2016) The Risk of Automation for Jobs in OECD Countries: A Comparative Analysis. OECD Social, Employment and Migration Working Paper № 189. Paris: OECD. URL: <http://dx.doi.org/10.1787/5jlz9h56dvq7-en>. Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 26.11.2017.
8. OECD (2015a) Data-Driven Innovation: Big Data for Growth and Well-Being. Paris: OECD Publishing.

АНОТАЦІЇ

Андрушків Б., Владимир О., Павликівська О., Погайдак О., Кирич Н. *Наука і практика вирішення найважливіших соціальних проблем України на перспективу.* – С. 3.

Стаття присвячена розкриттю причин виникнення та загострення соціальних проблем в Україні, з метою виявлення причинно-наслідкових зв'язків між ними та з метою здійснення їх класифікації за сферами діяльності. У статті визначено роль та місце громадських об'єднань, в тому числі академічних формувань у вирішенні соціальних проблем держави. На прикладі Академії економічних наук України та вищої освіти України запропоновано стратегію розв'язання соціальної проблематики на перспективу. Окреслено основні напрями вирішення соціальних проблем в Україні на період 2018-2023 рр.

Ключові слова: соціальні проблеми, реформи, Академія наук вищої освіти України, Академія економічних наук України, безробіття, міграція, пенсійне забезпечення.

Булєєв І. П., Брюховецька Н. Ю. *Соціально-економічні проблеми економіки України на сучасному етапі її розвитку.* – С. 11.

Розглянуто теоретичні та практичні аспекти трансформації економіки постсоціалістичних країн у систему капіталістичного способу виробництва. Відзначено недоліки ліберальної і неоліберальної економічних теорій, показано шляхи усунення недоліків формування економіки шляхом шокової терапії, корупційних схем перетворення суспільної власності на засоби виробництва в приватну власність вузького кола осіб, що володіють політичною владою або наближених до провладних структур. Розглянуто сучасні теорії щодо процесів перетворення капіталістичної системи господарювання, коли політика має пріоритет щодо економіки, а фінансовий капітал панує над виробничим і торговельним капіталом. Показана необхідність формування економіки майбутнього шляхом використання позитивних рис капіталістичної економіки і економіки, заснованої на рівноправності усіх форм власності, плануванні, активній ролі держави у регулюванні соціальних і економічних процесів. Інвестиційна діяльність всіх суб'єктів сучасної економіки повинна формуватися на основі активізації творчості всього населення країни.

Ключові слова: капіталізм, конвергенція, гібридна економіка, цінності суспільства, економічні теорії, планування, державне регулювання.

Задорожна О. Г. *Постнеокласична економічна наука як новий формат антикризового господарського мислення.* – С. 25.

Традиційна неоліберальна економічна наука перебуває в затьманній кризі. Економічна цивілізація із властивою їй пануючою неоліберальною ідеологією ринкового фундаменталізму в принципі не націлена на цілісне розуміння і розвиток людини. Вона розглядає людину лише як засіб для отримання прибутку і зростання капіталу.

Перехід досліджень від економіки до господарства як цілісної сфери життєдіяльності людини стає головним вектором методологічного антикризового

оновлення сучасної економічної науки. Таке методологічне оновлення пов'язане з формуванням нової постнеокласичної економічної науки, основним предметом аналізу якої є людинорозмірні комплекси, де цілісна людина є їх ядром.

Для подолання глобальної полісистемної кризи повинні відбуватися насамперед якісні зміни у суспільстві. Істотно зростає роль тих неекономічних чинників, яким економічна наука до останнього часу не надавала належного значення, але зараз неодмінно повинна їх враховувати у своїх дослідженнях – духовно-моральнісні цінності, культура, соціокультурні чинники.

Формування постнеокласичної науки пов'язане з переходом від цільової раціональності до більш глибокого рівня ціннісної раціональності, у якій слід шукати витоки і шляхи розв'язання найгостріших соціально-економічних проблем, які до крайності загострили проблему виживання людства. Постнеокласична економічна наука потребує кардинального оновлення методологічних засад антикризових досліджень.

Ключові слова: постнеокласична економічна наука, духовно-моральнісні цінності, соціокультурні фактори, духовно-біо-соціальна природа людини, фінансово-інтелектуальна влада.

Зайцев В. С. *Основні напрями удосконалення мотивації праці робітників промислових підприємств.* – С. 29.

У мотиваційному механізмі до ефективної праці виділені основні напрями, які характерні для промислових підприємств: організаційно-економічні, матеріальні, соціальні, моральні і психологічні, кожен з яких має свої засоби. Проведено дослідження передового досвіду щодо вдосконалення та впровадження інноваційних напрямів ефективної мотивації праці робітників основного виробництва, які запропоновані для використання на промислових підприємствах України, що є вкрай необхідними для їх ефективного функціонування, особливо це стосується машинобудівних і верстатобудівних підприємств.

Ключові слова: мотивація праці, інновації, стратегія розвитку, основне виробництво, матеріальне стимулювання, оплата праці, конкурентоспроможність.

Залознова Ю. С., Трушкіна Н. В. *Удосконалення управління матеріальними потоками на вугільному підприємстві.* – С. 36.

Метою статті є розробка пропозицій щодо вдосконалення управління матеріальними потоками на вугільному підприємстві, виходячи з особливостей його функціонування.

У статті уточнено зміст поняття «матеріальний потік на промисловому підприємстві». Це визначення є достатньо комплексним і відображає безперервний рух сукупності необхідних видів ресурсів на промисловому підприємстві при послідовному здійсненні всього переліку процесів логістичної діяльності.

У результаті дослідження виявлено особливості матеріальних потоків на вугільному підприємстві та їх взаємозв'язок. Побудовано схему руху матеріальних потоків на вугільному підприємстві. Розкрито зміст терміна «управління матеріальними потоками на вугільному підприємстві». Наведено комплекс функцій і завдань управ-

ління матеріальними потоками на вугільному підприємстві. Визначено напрями вдосконалення управління матеріальними потоками на вугільних підприємствах та складові ефекту від їх реалізації.

Ключові слова: вугільне підприємство, матеріальний потік, управління, функції, напрями вдосконалення, ефект, складові.

Іванов С. В., Рогоза М. Є., Перебийніс В. І., Вергал К. Ю., Олексенко Л. В., Перебийніс Ю. В. *Інтеграційні зв'язки в системі агропродовольчого комплексу національної економіки.* — С. 42.

Доведено, що розвиток інтеграційних зв'язків у системі агропродовольчого комплексу передбачає інтеграцію й кооперацію виробництва сільськогосподарської продукції, її переробки та торгівлі продовольством. Розглянуто сутнісні особливості агропродовольчої інтеграції, її результативність. Проаналізовано існуючі моделі та механізми функціонування вертикально інтегрованих структур. Обґрунтовано методичні підходи до кооперації сільськогосподарських підприємств та підприємств харчової промисловості, зокрема, формування інтегрованої агропродовольчої компанії.

Ключові слова: агропродовольчий комплекс, інтеграція, кооперація, вертикально інтегрована структура, модель.

Колтунович О. С. *Перспективи і сценарії імплементації зарубіжного досвіду інноваційно-технологічної модернізації водогосподарського комплексу в вітчизняну практику.* — С. 52.

У публікації розглянуто шляхи досягнення нормативних показників ЄС у водогосподарському комплексі України. Проаналізовано Директиви Європейського Союзу по воді, а також розглянуто механізми щодо реалізації їх окремих положень у промисловості, агропромисловому комплексі, водопровідно-каналізаційному господарстві та інших сектора економіки країни. Розглянуто суть сталого водокористування як нового альтернативного методу збереження і відновлення водних ресурсів. Досліджено та проаналізовано стан водного сектора України, а також забезпечення населення водними ресурсами. Описано теоретичні та практичні методи імплементації водних директив у вітчизняну практику.

Ключові слова: водогосподарський комплекс, імплементації положень, директиви по воді, рамкова директива, екологічна безпека.

Костін Ю. Телегін В. Костін Д. *Зарубіжний досвід регулювання електроенергетичної галузі.* — С. 56.

У статті наведена методологія лібералізації ринку електроенергії в ряді країн світу. Модель регулювання електроенергетичної галузі «витрати — плюс» широко застосовується в Європі. Однією з цілей європейських регуляторів є прагнення до більш якісного обслуговування за менші гроші. Регулятори продовжуватимуть бенчмаркінг один одного, шукатимуть нові шляхи для досягнення найкращого обслуговування і підвищення нормативної продуктивності за рахунок адекватних витрат. Посилюватимуться національні особливості моделей електроенергетичного регулювання.

Ключові слова: електроенергетика, зарубіжний досвід регулювання, моделі регулювання, Європейська

комісія, дохід від активів, амортизація, транспортування електроенергії.

Крапивіна Г. О. *Моделювання туризму як зайнятості населення в сучасних умовах.* — С. 60.

Розроблено онто-гносеологічну модель туризму (багатогалузевої наукової системи) як зайнятості населення та модель її наочної області як основу для подальшого формалізованого її дослідження. Визначено теоретико-методологічні підстави та основні аспекти створення модифікаційних рядів типології туризму як зайнятості населення, для чого досліджено типологічні ознаки класифікаційних рядів наочної області туризму як зайнятості населення. Виявлено значення модифікаційних рядів типології туризму як зайнятості населення для формування ідеального типу туризму як зайнятості населення в сучасних умовах.

Ключові слова: онтологія, модель, об'єкт, зв'язок, логіка, семантика, наочна область, модифікаційний ряд.

Куриляк М. Ю. *Парадигма реформування адміністративно-територіального устрою України на рівні NUTS-1.* — С. 70.

Метою статті є обґрунтування пропозицій щодо реформи адміністративно-територіального устрою України в контексті євроінтеграційного розвитку. Показано, що розширення ЄС супроводжується проведенням реформ адміністративно-територіального устрою країни, які орієнтуються на створення структур, що оптимізують процеси досягнення загального добробуту населення. Загальне районування в ЄС здійснювалося на основі єдиного стандарту — номенклатури територіальних одиниць для цілей статистики (NUTS).

Система ідей статті включає положення, що при проведенні регіональних реформ пріоритет має бути наданий вищому рівню, адже інакше утвориться розрив у ланцюжку територіальних трансформацій. Водночас має бути враховано досвід проведення регіональних реформ у країнах ЄС. Відповідно Україні доцільно суттєво підвищити історико-етнографічний напрям при визначенні меж і назв регіонів з тим, щоб повніше врахувати географічні особливості країни, ефективно використати синергію спільного менталітету і місцевого досвіду, комплексно застосувати в економічному розвитку фактор однорідності ресурсів, сформувати туристичну спеціалізацію, покращити міжнародні відносини з прикордонними територіями. Регіонам треба надати статус країв, що відповідатиме завданням розвитку процесу децентралізації. Універсальність такого адміністративно-територіального поділу полягає в тому, що край — це і будь-яка місцевість, і значна за простором область, і місцевість, що тяжіє до будь-якого географічного об'єкта, й історично унікальна місцевість.

Ключові слова: адміністративно-територіальний устрій, євроінтеграція, край, область, регіон, реформа.

Кучер А. В. *Методичні засади оцінювання інвестиційної привабливості землекористувачів аграрних підприємств.* — С. 77.

У статті запропоновано й апробовано науково-методичний підхід щодо оцінювання інвестиційної привабливості землекористувачів аграрних підприємств. Для інтерпретації результатів оцінювання ін-

вестиційної привабливості аграрного землекористування на основі функції бажаності Харінгтона виокремлено п'ять рівнів інвестиційної привабливості. Здійснено комплексне оцінювання й розроблено картограму інвестиційної привабливості землекористування аграрних підприємств регіонів України. Практичне застосування результатів дослідження сприятиме ухваленню обґрунтованих інвестиційних рішень щодо здійснення земельних інвестицій.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, землекористування, аграрне підприємство, комплексна оцінка, картограма, економічна родючість.

Латишева О. В., Лесова О. П. *Затребувані професії в Україні, країнах пострадянського простору та розвинутих країнах світу: нові виклики і можливості на ринку праці.* – С. 85.

У статті представлено результат проведеного аналізу майбутніх змін на ринку праці в Україні та інших країнах світу під впливом наукового прогресу. Визначено, що в найближчий час питання врахування нових викликів і можливостей на ринку праці обов'язково виникнуть при формуванні нових програм розвитку та реформ в тих країнах світу, які прагнуть завчасно підготуватись до можливих загроз та розробити заходи щодо зниження їх негативних наслідків. Доведено, що компанії розвиватимуть людський капітал на базі нових професійних навичок, реорганізувати працю і впроваджувати нові методи управління для максимально ефективного використання своїх нематеріальних активів. Обґрунтовано, що у цілому нерівність і соціальне розшарування, до яких можуть привести поточні технологічні зміни, вже зараз викликають серйозне занепокоєння. Породжують їх не лише ліквідація робочих місць і поляризація ринку праці, але також зниження соціальної мобільності і поглиблення розриву між країнами. Запропоновано заздалегідь підготуватись до нових викликів, які виникають унаслідок модернізації глобальної економіки, для чого представлено результат аналізу нових вимог, ризиків та перспектив на ринку праці, а також показано результати світових тенденцій змін на ринку праці згідно віддалених прогнозів закордонних науковців та фахівців міжнародних дослідницьких організацій.

Ключові слова: затребувані професії, ринок праці, виклики, ліквідація робочих місць, компетенції, кадровий попит.

Ляшенко В. І., Осадча Н. В., Галясовська О. В. *Ринки малих розвинутих країн Африки: оцінка маркетингових перспектив для традиційного експорту з України.* – С. 90.

У статті проаналізовано перспективу торгівельних відносин України з найбільш розвинутими країнами Східної Африки, які є достатньо ємким ринком збуту для українських підприємств, за допомогою методу аналізу інтенсивності розвитку країн (використовуються відносні величини динаміки) та адаптованої моделі Раша. Проаналізовано динаміку експортно-імпортних операцій України з країнами Африки за останні 6 років.

Надано пропозиції щодо подальшої торгівлі та вибору потенційних партнерів із економічно розвинутих країн Африки. В ході дослідження вперше надано пропозиції щодо використання показників динамічного розвитку країн Східної Африки та адаптовано

моделі Раша до аналізу зовнішньоторговельних відносин. Проведено оцінку привабливості товарних імпортерів країн Африки на основі методів: аналізу показників розвитку країн (використовується за допомогою відносної величини динаміки) та адаптованої моделі Раша (оцінки латентних змінних). Це дало змогу проаналізувати стабільність та ємкість ринків Африки за двома методами. Визначено які країни Африки є вигідними для проведення Україною з ними торгової політики.

Ключові слова: торгівельні відносини, імпорт, експорт, товарні імпортери, адаптована модель Раша, привабливість, оцінка, торгівельна політика.

Макогон Ю. В. *Забезпечення енергетичної безпеки підприємства в умовах сталого розвитку.* – С. 106.

У сучасних умовах розвитку необхідним постає завдання забезпечення доступу до безпечних та сталих джерел енергії, екологізації та енергетичної безпеки підприємств. В Україні рівень енергоефективності економіки та частка відновлюваних джерел енергії мають вкрай низькі показники. На сьогодні також існує багато не вирішених питань в енергетичному секторі. Саме тому ключовим мотивом вирішення питань забезпечення енергетичної безпеки підприємств є поглиблення їх співпраці, яка могла б сприяти забезпеченню енергопотреб країни первинними вуглеводними ресурсами та посиленню її енергобезпеки в цілому. Україна має створювати та розвивати партнерство в енергетичній галузі з підприємствами Європи, а також підприємствами східних країн. Співробітництво підприємств України на рівні енергетичної галузі має суттєві перспективи, а з метою посилення співпраці українських підприємств з європейськими країнами в енергетичній галузі, Україні необхідно зробити багато важливих кроків та вирішити певні важливі питання.

Ключові слова: енергетична безпека підприємства, джерела енергії, екологізація, енергоефективність економіки, співробітництво підприємств, енергетична галузь.

Падерін І. Д., Жадько К. С., Горященко Ю. Г. *Теоретико-методологічні основи інтелектуального бізнесу.* – С. 110.

У даній статті досліджено та узагальнено теоретичний і практичний досвід інтелектуального бізнесу в Україні. Одним з найважливіших аспектів інноваційної діяльності на підприємстві є освоєння нових видів інтелектуальної продукції, методів її виробництва, доставки, реалізації. Така діяльність має комплексний, системний характер, оскільки включає такі види робіт: пошук ліцензій, патентів, кадрів, організацію дослідницької роботи, інженерно-технічну діяльність, яка об'єднує раціоналізацію, конструювання, створення інженерно-технічних об'єктів, інформаційну і маркетингову діяльність.

Дається характеристика основних тематичних понять: інтелект-інноватика, новація, життєвий цикл інновації, інтелектуальний продукт. Особлива увага приділяється питанням інноваційної підтримки.

Важливе місце в дослідженні займає розгляд інтелектуального менеджменту, який національний, головним чином, на ефективне управління процесом розробки, впровадження, виробництва і комерціалізації. Наголошується, що ефективність інтелектуального

процесу визначається лише після впровадження інновацій, при цьому важливим моментом є синхронізація роботи функціональних підсистем, удосконалення координуючих дій операційної системи виробництва, управління персоналом і здійснення контролю за інноваційним процесом.

Розглянуто приклад успішної реалізації інтелектуальних продуктів в Україні – інноваційна діяльність ПАТ «Інтерпайп Сталь», об'єднуюча інноваційні сталеплавильні технології, новий підхід до виробничої культури і сучасні арт-інсталяції Олафура Еліассона, які стали невід'ємною частиною підприємства.

Ключові слова: інтелект-інноватика, інтелектуальний продукт, новація, нововведення, інновація, інфраструктура, інноваційний фонд, ефективність.

Палига Є. М., Оберган Д. В. *Нові підходи щодо вдосконалення оцінки впливу базових інститутів на розвиток видавничо-поліграфічної діяльності в Україні.* – С. 117.

У статті досліджено наявні підходи щодо методологічних основ оцінки впливу інституційного середовища на розвиток видавничо-поліграфічної діяльності в Україні із врахуванням регіональних особливостей.

Наголошено на необхідності формування взаємозалежностей групи факторів, які впливають на систему інституційних факторів економічного зростання виробничих систем.

Таким чином, у сучасних умовах господарювання є потреба вдосконалювати вплив базових інститутів на розвиток видавничо-поліграфічної діяльності в регіонах через вплив системи інституційних факторів економічного зростання виробничих систем та впровадження і реалізацію системи факторів впливу базових інститутів на діяльність ВПД.

Ключові слова: базові інститути, середовище, інституційні фактори, механізми, ресурси, видавничо-поліграфічна діяльність.

Подлужна Н. О. *Передумови знанневого розвитку регіонів України.* – С. 121.

Зроблено оцінку освітнього потенціалу як основного інструменту знанневого розвитку регіонів України. Обґрунтовано цінність знанневого розвитку для усіх типів постіндустріальної економіки, основними видами якої є інформаційна економіка, економіка знань, SMART-економіка, програмована економіка. Встановлено, що інтенсифікація знанневого розвитку території є головною умовою формування економіки знань у регіоні. Обґрунтовано перелік показників, які треба використовувати для моніторингу стану знанневого розвитку регіонів, які дозволяють отримати повноцінну оцінку наявних диспропорцій у розвитку та розподілу потенціальних можливостей щодо отримання освіти для населення регіону і країни; наявності студентів у загальній кількості населення певної території; якісного забезпечення процесу оновлення та нагромадження знань викладачами, які мають наукову ступінь. Зроблено групування регіонів України за потенційними можливостями в освіті, що має стати основою для розробки обґрунтованих стратегій щодо формування ЕЗ у кожній області. Було визначено чотири групи областей за рівнем потенціалу знанневого розвитку.

Ключові слова: економіка знань, освіта, вищі навчальні заклади, знання, студенти, регіон, знанневий розвиток.

Придятько Е. М. *Моделювання впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на ефективність процесу формування персоналу промислового підприємства.* – С. 125.

Уточнено сутність та виокремлено етапи процесу формування персоналу промислового підприємства. Визначено чинники зовнішнього та внутрішнього впливів, що супроводжують процес формування персоналу промислового підприємства та прямим або опосередкованим чином впливають на здійснення його певного етапу. Обґрунтовано вибір показників, що відіграють роль факторних ознак та характеризують вплив кожного з виокремлених зовнішніх і внутрішніх чинників на процес формування персоналу промислового підприємства. Здійснено моделювання впливу кожного з чинників на галузевому рівні на ефективність процесу формування персоналу підприємств промисловості. Наведено інтерпретацію залежностей, які є математично значущими та мають економічний зміст. Здійснено висновки щодо впливу найбільш дієвих чинників на процеси формування персоналу промислового підприємства.

Ключові слова: персонал, промислове підприємство, процес, формування персоналу, ефективність, внутрішні та зовнішні чинники впливу, моделювання.

Савельєв Є. В., Куриляк В. Є., Лизун М. В., Ліщинський І. О. *Концептуальний дискурс вибору режиму валютно-курсової політики України.* – С. 133.

У статті досліджено процеси монетарної інтеграції в умовах трансформації світової валютної системи. Встановлено, що опосередковуючи всі міжнародні економічні процеси в системі світового господарства, валютні відносини зазнають глибоких якісних змін разом із сферою міжнародного виробництва, надання послуг та інвестування. Досліджено соціально-економічний розвиток України та наголошено на важливості монетарного фактора у формуванні благополуччя держави. Зазначено, що після двадцяти семи років зусиль Україна, схоже, зіткнулася з тими ж проблемами: інтеграції та участі в глобалізованому світі. Розглянуто два типи валютної інтеграції, яка найбільше відповідає країнам, що розвиваються: доларизація та валютна рада. Акцент зроблено на перевагах та недоліках доларизації для країн, що розвиваються. Досліджено сутність та теоретичні основи валютної ради. На основі проведеного дослідження визначено нові підходи вибору режиму валютно-курсової політики України. Вихідною посилкою концепції є аргументація, що в умовах нинішнього стану соціально-економічного розвитку країни можна підняти добробут населення до середньоевропейських показників лише на основі запровадження ефективного валютного режиму.

Ключові слова: валютна інтеграція, доларизація, валютна рада, режим валютного курсу, інфляційне таргетування, світова валютна система, монетарна політика.

Сердюк О. С. *Енергетична парадигма як фундаментальний фактор економічного розвитку.* – С. 150.

У статті виконано ретроспективне дослідження фундаментального впливу енергії на процеси суспіль-

ного розвитку. З урахуванням взаємозв'язку між здобутком енергії та розвитком суспільства обґрунтовано доцільність ведення поняття «парадигма енергодобутку» і розкрито її зміст. Теоретико-методологічний аналіз категорії «енергії», через механізм перетворення первинних енергоресурсів, дозволив визначити принципи здобутку енергії, з'ясувати детермінанти біологічної та теплової парадигм енергоздобутку. Обґрунтовано, що саме нова парадигма енергоздобутку є передумовою економічного зростання, а інклюзивні інституції і фінансовий капітал виступають як інструменти її поширення в суспільстві.

Ключові слова: енергетична парадигма, економічний розвиток, парадигма енергоздобутку, принципи здобутку енергії, біологічна парадигма енергоздобутку, тепла парадигма енергоздобутку.

Ситник Л. С., Бервенова Т. М. *Правові та практичні аспекти створення і функціонування Центрів надання адміністративних послуг.* – С. 160.

Предмет дослідження: державна політика і методологія надання адміністративних послуг шляхом створення Центрів надання адміністративних послуг.

Надана загальна оцінка процесу реалізації реформи місцевого самоврядування та децентралізації державної влади. В Україні відбувається гальмування і викривлення соціально-економічних реформ, вибіркове їх здійснення. Децентралізація влади розтягнута у часі, передача повноважень на міста тільки починається. Широкого впровадження заходів соціально-економічних реформ немає. Державне регулювання економіки не має цілісності, системності, стратегічної виразності, підпорядкованості суспільним інтересам.

Виявлено основні задачі законодавчої і практичної спрямованості відповідно до концепції створення Центрів надання адміністративних послуг, основні позитиви закону України «Про адміністративні послуги», проблеми правового регулювання процесу надання адміністративних послуг, корупційні ризики у цій сфері, напрями фінансових витрат і джерела ресурсів на створення Центрів надання цих послуг у Донецькій області. До складу витрат фінансових, людських і матеріальних ресурсів належать: облаштування (будівництво, ремонт) приміщення, зони очікування, забезпечення робочих місць меблями, комп'ютерною технікою, принтерами, сканерами; новітні інформаційно-комунікативні технології і засоби зв'язку, програмне забезпечення алгоритмізації процедур; інструменти електронного впорядкування черги, підвищення кваліфікації персоналу (спілкування з відвідувачами, користування електронними базами даних, інформаційно-комунікаційними програмами); інформаційне забезпечення діяльності Центрів надання адміністративних послуг; преміювання працівників.

Встановлено, що фінансове та матеріальне забезпечення створення і функціонування Центрів надання адміністративних послуг здійснюється в основному за рахунок Державного бюджету України та відповідних місцевих бюджетів при незначній міжнародній технічній допомозі. Однак опора на державні асигнування спричиняє відсутність стимулів для зниження витрат, нерациональний розподіл ресурсів, слабку реакцію на потреби споживачів адміністративних послуг, меншу відповідність пропозиції попиту.

Обґрунтовано перспективи розвитку сфери адміністративних послуг через прийняття нормативних ак-

тів, які забезпечать гнучке регулювання роботи Центрів у частині процедури надання адміністративних послуг та визначення конкретних розмірів їх оплати.

Сфера застосування: державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування, депутати місцевих рад; навчальні заклади, що здійснюють підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації публічних адміністраторів.

Ключові слова: адміністративні послуги; децентралізація державної влади; адміністративний збір; фінансування витрат Центрів надання адміністративних послуг; місцеве самоврядування; об'єднані територіальні громади.

Сохнич А. Я., Живко З. Б. *Державне управління земельними ресурсами в системі управління економікою України: інституційний аспект.* – С. 164.

У статті досліджено науково-теоретичні аспекти інфраструктурної перебудови економіки України, її структурних елементів та інституційні аспекти державного управління земельними ресурсами. досліджено загальні тенденції падіння економічних показників у найбільш значущих сферах економіки країни, у тому числі в земельній, на тлі продовження деструктивного впливу кризових явищ через світову фінансову кризу.

Вказано на важливість радикальної зміни вектору інвестиційної політики держави з пасивно-вичікувальної на динамічно активну, що дасть можливість отримати сучасні технології, які вкрай необхідні сьогодні, зважаючи на жалюгідний стан науки в державі.

Ключові слова: державне управління, земельні ресурси, державний борг, іноземні інвестиції, цифрові технології, безробіття, управління економікою.

Ткаченко Н. М. *Пенсійне забезпечення, право на пенсію, розміри, нарахування, пенсійна реформа.* – С. 170.

Стаття присвячена вивченню та аналізу основних складових діючої пенсійної системи, зокрема: визначенню суті пенсії, страхового стажу, державного пенсійного забезпечення, права на пенсію, розмірів пенсій, загального порядку визначення середньомісячного заробітку для обчислення пенсії, пенсії за віком, діючої методики нарахування пенсії, її недоліки, оподаткування пенсії, нарахування пенсії. У статті досліджено проблемні питання, пов'язані із нарахуванням пенсій (криза 2014 р., оподаткування пенсій, методика нарахування пенсій) та надано пропозиції щодо покращення функціонування пенсійної системи України.

Ключові слова: пенсія, розмір, пенсіонери, Пенсійний фонд України, Закони України, кошти, право, стаж для жінок, стаж для чоловіків, середньомісячна заробітна плата, страхування, податок, пенсія за віком, пенсійне забезпечення, пенсійне страхування, соціальні пенсії.

Харазішвілі Ю. М., Грішнова О. А. *Стратегічні пріоритети підвищення рівня життя населення: порівняльна оцінка розвитку України і Грузії.* – С. 175.

Запропоновано систему показників і методологію оцінювання їх (в тому числі – інтегрального), яка дає можливість найбільш точно визначити рівень життя населення на основі ключових макроекономічних показників з урахуванням тіньової зайнятості та тіньової оплати праці. Проведено порівняльний аналіз рівня

життя України та Грузії. Науково обґрунтовано стратегічні орієнтири рівня життя для цих країн до 2025 р.

Ключові слова: рівень життя, система показників, методологія інтегрального оцінювання, тіньова оплата праці, стратегічні орієнтири рівня життя України та Грузії.

Шелеметьєва Т. В. *Узагальнення підходів до оцінювання туристично-рекреаційного потенціалу країни (регіону).* – С. 187.

У статті досліджено процес оцінювання туристично-рекреаційного потенціалу країни (регіону). Відзначено необхідність оцінки наявного туристично-рекреаційного потенціалу країни. Виокремлено його основні завдання в залежності від ініціаторів проведення такого оцінювання: державних, регіональних та місцевих органів влади, інвесторів, власників ресурсів, туристичних операторів. Запропоновано об'єднати складові компоненти туристично-рекреаційного потенціалу в три основні: ресурсна, соціальна та економічна.

Ключові слова: оцінювання, туристично-рекреаційний потенціал, країна, завдання, компоненти, показники, етапи.

Якимчук А. Ю., Семенова Ю. М. *Аспекти управління еколого-економічною безпекою в умовах військово-політичної нестабільності у контексті природокористування.* – С. 191.

Дана стаття охоплює концепцію еколого-економічної безпеки держави як самостійної системи та в динаміці принагідно до умов військово-політичної нестабільності (ВПН). Ми характеризуємо ВПН як поточний процес і його вплив на формування системою еколого-економічної безпеки. Розглянуті аспекти функціонування такої системи у контексті природних ресурсів, з деталізацією стосовно земельних і водних ресурсів. Визначена проблематика власне ВПН у контексті природних ресурсів та її вплив на екологічну та економічну безпеку у країні. Ми розглядаємо застосування точної теорії оптимізації до неточних моделей. Розглянуто поточне законодавство у галузі ВПН і запропоновано методи збереження рівня стабільності в умовах поточної політичної ситуації.

Ключові слова: еколого-економічна безпека, військово-політична нестабільність, природні ресурси, природокористування.

АННОТАЦИИ

Андрушків Б., Владимир О., Павлыківська О., Погайдак О., Кирич Н. *Наука и практика решения важнейших социальных проблем Украины на перспективу.* — С. 3.

Статья посвящена раскрытию причин возникновения и обострения социальных проблем в Украине, для выявления причинно-следственных связей между ними и с целью осуществления их классификации по сферам деятельности. В статье определены роль и место общественных объединений, в том числе академических формирований в решении социальных проблем государства. На примере Академии экономических наук Украины и высшего образования Украины предложена стратегия решения социальной проблематики на перспективу. Определены основные направления решения социальных проблем в Украине на период 2018-2023 гг.

Ключевые слова: социальные проблемы, реформы, Академия наук высшего образования Украины, Академия экономических наук Украины, безработица, миграция, пенсионное обеспечение.

Булеев И. П., Брюховецкая Н. Е. *Социально-экономические проблемы экономики Украины на современном этапе ее развития.* — С. 11.

Рассмотрены теоретические и практические аспекты трансформации экономики постсоциалистических стран в систему капиталистического способа производства. Отмечены недостатки либеральной и неолиберальной экономических теорий, показаны пути устранения недостатков формирования экономики путем шоковой терапии, коррупционных схем преобразования общественной собственности на средства производства в частную собственность узкого круга лиц, обладающих политической властью или приближенных к провластным структурам. Рассмотрены современные теории относительно происходящих процессов преобразования капиталистической системы хозяйствования, когда политика имеет приоритет относительно экономики, а финансовый капитал властвует над производственным и торговым капиталом. Показана необходимость формирования экономики будущего путем использования позитивных черт капиталистической экономики и экономики, основанной на равноправии всех форм собственности, планирования, активной роли государства в регулировании социальных и экономических процессов. Инвестиционная деятельность всех субъектов современной экономики должна формироваться на основе активизации творчества всего населения страны.

Ключевые слова: капитализм, конвергенция, гибридная экономика, ценности общества, экономические теории, планирование, государственное регулирование.

Задорожная О. Г. *Постнеклассическая экономическая наука как новый формат антикризисного хозяйственного мышления.* — С. 25.

Традиционная неолиберальная экономическая наука находится в длительном кризисе. Экономическая цивилизация со свойственной ей господствующей неолиберальной идеологией рыночного фундаментализма в принципе не направлена на целостное

понимание и развитие человека. Она рассматривает человека только как средство для получения прибыли и наращивания капитала.

Переход исследований от экономики к хозяйству как целостной сферы жизнедеятельности человека становится главным вектором методологического антикризисного обновления современной экономической науки. Такое методологическое обновление связано с формированием новой постнеклассической экономической науки, основным предметом анализа которой является человекоразмерные комплексы, где целостный человек выступает их ядром.

Для преодоления глобального полисистемного кризиса должны происходить прежде всего качественные изменения в обществе. Значительно возрастает роль тех неэкономических факторов, которым экономическая наука до последнего времени не придавала надлежащего значения, но теперь неизбежно должна их учитывать в своих исследованиях — духовно-нравственные ценности, культура, социокультурные факторы.

Формирование постнеклассической науки связано с переходом от целевой рациональности к более глубинному уровню ценностной рациональности, в которой надо искать истоки и пути решения наиболее острых социально-экономических проблем, которые до крайности заострили проблему выживания человечества. Постнеклассическая экономическая наука требует кардинального обновления методологических оснований антикризисных исследований.

Ключевые слова: постнеклассическая экономическая наука, духовно-нравственные ценности, социокультурные факторы, духовно-био-социальная природа человека, финансово-интеллектуальная власть.

Зайцев В. С. *Основные направления совершенствования мотивации труда рабочих промышленных предприятий.* — С. 29.

В мотивационном механизме к эффективному труду выделены основные направления, которые характерны для промышленных предприятий: организационно-экономические, материальные, социальные, моральные и психологические, каждый из которых имеет свои способы. Проведены исследования передового опыта по совершенствованию и внедрению инновационных направлений эффективной мотивации труда рабочих основного производства, которые предложены для применения на промышленных предприятиях Украины, что является крайне необходимым для их эффективного функционирования, особенно это касается машиностроительных и станкостроительных предприятий.

Ключевые слова: мотивация труда, инновации, стратегия развития, основное производство, материальное стимулирование, оплата труда, конкурентоспособность.

Залознова Ю. С., Трушкина Н. В. *Совершенствование управления материальными потоками на угольном предприятии.* — С. 36.

Целью статьи является разработка предложений по совершенствованию управления материальными

потоками на угольном предприятии, исходя из особенностей его функционирования.

В статье уточнено содержание понятия «материальный поток на промышленном предприятии». Это определение является достаточно комплексным и отражает непрерывное движение совокупности необходимых видов ресурсов на промышленном предприятии при последовательном осуществлении всего перечня процессов логистической деятельности.

В результате исследования выявлены особенности материальных потоков на угольном предприятии и их взаимосвязь. Построена схема движения материальных потоков на угольном предприятии. Раскрыто содержание термина «управление материальными потоками на угольном предприятии». Приведен комплекс функций и задач управления материальными потоками на угольном предприятии. Определены направления совершенствования управления материальными потоками на угольных предприятиях и составляющие эффекта от их реализации.

Ключевые слова: угольное предприятие, материальный поток, управление, функции, направления совершенствования, эффект, составляющие.

Иванов С. В., Рогоза М. Е., Перебийнос В. И., Вергал К. Ю., Олексенко Л. В., Перебийнос Ю. В. *Интеграционные связи в системе агропродовольственного комплекса национальной экономики.* – С. 42.

Доказано, что развитие интеграционных связей в системе агропродовольственного комплекса предусматривает интеграцию и кооперацию производства сельскохозяйственной продукции, ее переработки и торговли продовольствием. Рассмотрены существенные особенности агропродовольственной интеграции, ее результативность. Проанализированы существующие модели и механизмы функционирования вертикально интегрированных структур. Обоснованы методические подходы к кооперации сельскохозяйственных предприятий и предприятий пищевой промышленности, в частности, формирования интегрированной агропродовольственной компании.

Ключевые слова: агропродовольственный комплекс, интеграция, кооперация, вертикально интегрированная структура, модель.

Колтунович А. С. *Перспективы и сценарии имплементации зарубежного опыта инновационно-технологической модернизации водохозяйственного комплекса в отечественную практику.* – С. 52.

В публикации рассмотрены пути достижения нормативных показателей ЕС в водохозяйственном комплексе Украины. Проанализированы Директивы Европейского Союза по воде, а также рассмотрены механизмы по реализации их отдельных положений в промышленности, агропромышленном комплексе, водопроводно-канализационном хозяйстве и других сектора экономики страны. Рассмотрена суть устойчивого водопользования как нового альтернативного метода сохранения и возобновления водных ресурсов. Исследовано и проанализировано состояние водного сектора Украины, а также обеспечение населения водными ресурсами. Описаны теоретические и практические методы имплементации водных директив в отечественную практику.

Ключевые слова: водохозяйственный комплекс, имплементации положений, директивы по воде, рамочная директива, экологическая безопасность.

Костин Ю. Телегин В. Костин Д. *Зарубежный опыт регулирования электроэнергетической отрасли.* – С. 56.

В статье приведена методология либерализации рынка электроэнергии в ряде стран мира. Модель регулирования электроэнергетической отрасли «затраты – плюс» широко применяется в Европе. Одной из целей европейских регуляторов является стремление к более качественному обслуживанию за меньшие деньги. Регуляторы продолжают бенчмаркинг друг друга, поиск новых путей для достижения наилучшего обслуживания и повышения нормативной производительности за счет адекватных затрат. Продолжат усиливаться национальные особенности моделей электроэнергетического регулирования.

Ключевые слова: электроэнергетика, зарубежный опыт регулирования, модели регулирования, Европейская комиссия, доход от активов, амортизация, транспортировка электроэнергии.

Крапивина Г. А. *Моделирование туризма как занятости населения в современных условиях.* – С. 60.

Разработана онто-гносеологическую модель туризма (многоотраслевой научной системы) как занятости населения и модель ее предметной области как основу для дальнейшего формализованного ее исследования. Определены теоретико-методологические основания и основные аспекты создания модификационных рядов типологии туризма как занятости населения, для чего исследованы типологические признаки классификационных рядов предметной области туризма как занятости населения. Выявлено значение модификационную рядов типологии туризма как занятости населения для формирования идеального типа туризма как занятости населения в современных условиях.

Ключевые слова: онтология, модель, объект, связь, логика, семантика, предметная область, модификационный ряд.

Куриляк М. Ю. *Парадигма реформирования административно-территориального устройства Украины на уровне NUTS-1.* – С. 70.

Целью статьи является обоснование предложений по реформе административно-территориального устройства Украины в контексте евроинтеграционного развития. Показано, что расширение ЕС сопровождается проведением реформ административно-территориального устройства страны, которые ориентируются на создание структур, оптимизирующих процессы достижения общего благосостояния населения. Общее районирования в ЕС осуществлялось на основе единого стандарта – номенклатуры территориальных единиц для целей статистики (NUTS).

Система идей статьи включает положения, при проведении региональных реформ приоритет должен быть предоставлен более высокому уровню, ведь иначе образуется разрыв в цепочке территориальных трансформаций. В то же время должен быть учтен опыт проведения региональных реформ в странах ЕС. Соответственно в Украине целесообразно существенно повысить историко-этнографическое направление при

определении границ и названий регионов с тем, чтобы полнее учесть географические особенности страны, эффективно использовать синергию общего менталитета и опыта, комплексно применить в экономическом развитии фактор однородности ресурсов, сформировать туристическую специализацию, улучшить международные отношения с пограничными территориями. Регионам надо предоставить статус краев, соответствующий задачам развития процесса децентрализации. Универсальность такого административно-территориального деления заключается в том, что край – это и любая местность, и значительная по пространству область, и местность, тяготеющая к любому географическому объекту, и исторически уникальная местность.

Ключевые слова. административно-территориальное устройство, евроинтеграция, край, область, регион, реформа.

Кучер А. В. *Методические основы оценки инвестиционной привлекательности землепользования аграрных предприятий.* – С. 77.

В статье предложен и апробирован научно-методический подход к оценке инвестиционной привлекательности землепользования аграрных предприятий. Для интерпретации результатов оценки инвестиционной привлекательности аграрного землепользования на основе функции желаемости Харрингтона выделены пять уровней инвестиционной привлекательности. Осуществлено комплексное оценивание и разработана картограмма инвестиционной привлекательности землепользования аграрных предприятий регионов Украины. Практическое применение результатов исследования будет способствовать принятию обоснованных инвестиционных решений по осуществлению земельных инвестиций.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, землепользование, аграрное предприятие, комплексная оценка, картограмма, экономическое плодородие.

Латышева Е. В., Лессова О. П. *Востребованные профессии в Украине, странах постсоветского пространства и развитых странах мира: новые вызовы и возможности на рынке труда.* – С. 85.

В статье представлен результат проведенного анализа будущих изменений на рынке труда в Украине и других странах мира под воздействием научного прогресса. Определенно, что в ближайшее время вопросы учета новых вызовов и возможностей на рынке труда обязательно возникнут при формировании новых программ развития и реформ в тех странах мира, которые стремятся заблаговременно подготовиться к возможным угрозам и разработать мероприятия относительно снижения их негативных последствий. Доказано, что компании будут развивать человеческий капитал на базе новых профессиональных навыков, реорганизовывать труд и внедрять новые методы управления для максимально эффективного использования своих нематериальных активов. Обосновано, что в целом неравенство и социальное расслоение, к которым могут привести текущие технологические изменения, уже сейчас вызывают серьезную обеспокоенность. Порождают их не только ликвидация рабочих мест и поляризация рынка труда, но также снижение социальной мобильности и углубление разрыва между странами.

Предложено загодя подготовиться к новым вызовам, которые возникают в результате модернизации глобальной экономики, для чего представлен результат анализа новых требований, рисков и перспектив на рынке труда, а также показаны результаты мировых тенденций изменений на рынке труда по отдаленным прогнозам зарубежных ученых и специалистов международных исследовательских организаций.

Ключевые слова: востребованные профессии, рынок труда, вызовы, ликвидация рабочих мест, компетенции, кадровый спрос.

Ляшенко В. И., Осадчая Н. В., Галясовская А. В. *Рынки малых развитых стран Африки: оценка маркетинговых перспектив для традиционного экспорта из Украины.* – С. 90.

В статье проанализированы перспектива торговых отношений Украины с наиболее развитыми странами Восточной Африки, которые являются достаточно емким рынком сбыта для украинских предприятий, с помощью метода анализа интенсивности развития стран (использует относительные величины динамики) и адаптированной модели Раша. Проанализирована динамика экспортно-импортных операций Украины со странами Африки за последние 6 лет.

Даны предложения по дальнейшей торговле и выбору потенциальных партнеров из экономически развитых стран Африки. В ходе исследования впервые даны предложения по использованию показателей динамичного развития стран Восточной Африки и адаптированы модели Раша к анализу внешнеторговых отношений. Проведена оценка привлекательности товарных импортеров стран Африки на основе методов: анализа показателей развития стран (используется с помощью относительной величины динамики) и адаптированной модели Раша (оценки латентных переменных). Это позволило проанализировать стабильность и емкость рынков Африки по двум методам. Определено, какие страны Африки являются выгодными для проведения Украиной с ними торговой политики.

Ключевые слова: торговые отношения, импорт, экспорт, товарные импортеры, адаптированная модель Раша, привлекательность, оценка, торговая политика.

Макогон Ю. В. *Обеспечения энергетической безопасности предприятия в условиях устойчивого развития.* – С. 106.

В современных условиях развития необходимым становится задание обеспечения доступа к безопасным и устойчивым источникам энергии, экологизации и энергетической безопасности предприятий. В Украине уровень энергоэффективности экономики и доля возобновляемых источников энергии имеют крайне низкие показатели. Сегодня также существует множество нерешенных вопросов в энергетическом секторе. Именно поэтому ключевым мотивом решения вопросов обеспечения энергетической безопасности предприятий является усиление их сотрудничества, которое могло бы способствовать обеспечению энергетических потребностей страны первичными углеродными ресурсами и усилению ее энергобезопасности в целом. Украина должна создавать и развивать партнерство в энергетической отрасли с предприятиями Европы, а также с предприятиями восточных стран. Сотрудничество предприятий Украины в энер-

гетической отрасли имеет существенные перспективы, а с целью усиления сотрудничества украинских предприятий с европейскими странами в энергетической отрасли, Украине необходимо сделать много важных шагов и решить определенные важные вопросы.

Ключевые слова: энергетическая безопасность предприятия, источники энергии, экологизация, энергоэффективность экономики, сотрудничество предприятий, энергетическая отрасль.

Падерин И. Д., Жадько К. С., Горященко Ю. Г. *Теоретико-методологические основы интеллектуального бизнеса.* – С. 110.

В данной статье исследован и обобщен теоретический и практический опыт интеллектуального бизнеса в Украине. Одним из важнейших аспектов инновационной деятельности на предприятии является освоение новых видов интеллектуальной продукции, методов ее производства, доставки, реализации. Такая деятельность имеет комплексный, системный характер, поскольку включает следующие виды работ: поиск лицензий, патентов, кадров, организацию исследовательской работы, инженерно-техническую деятельность, которая объединяет рационализацию, конструирование, создание инженерно-технических объектов, информационную и маркетинговую деятельность.

Дается характеристика основных тематических понятий: интеллект-инноватика, новация, жизненный цикл инновации, интеллектуальный продукт. Особое внимание уделяется вопросам инновационной поддержки.

Важное место в исследовании занимает рассмотрение интеллектуального менеджмента, который нацелен, главным образом, на эффективное управление процессом разработки, внедрения, производства и коммерциализации. Отмечается, что эффективность интеллектуального процесса определяется лишь после внедрения инноваций, при этом важным моментом является синхронизация работы функциональных подсистем, усовершенствование координирующих действий операционной системы производства, управление персоналом и осуществление контроля за инновационным процессом.

Рассмотрен пример успешной реализации интеллектуальных продуктов в Украине – инновационная деятельность ПАТ «Интерпайп Сталь», объединяющая инновационные сталеплавильные технологии, новый подход к производственной культуре и современные арт-инсталляции Олафура Элиассона, которые стали неотъемлемой частью предприятия.

Ключевые слова: интеллект-инноватика, интеллектуальный продукт, новация, нововведение, инновация, инфраструктура, инновационный фонд, эффективность.

Палыга Е. Н., Обертан Д. В. *Новые подходы к совершенствованию оценки влияния базовых институтов на развитие издательско-полиграфической деятельности в Украине.* – С. 117.

В статье исследованы имеющиеся подходы к методологическим основам оценки влияния институциональной среды на развитие издательско-полиграфической деятельности в Украине с учетом региональных особенностей.

Отмечена необходимость формирования взаимозависимостей группы факторов, влияющих на систему институциональных факторов экономического роста производственных систем.

Таким образом, в современных условиях хозяйствования есть потребность совершенствовать влияние базовых институтов на развитие издательско-полиграфической деятельности в регионах из-за влияния системы институциональных факторов экономического роста производственных систем и внедрение и реализацию системы факторов влияния базовых институтов на деятельность ВПД.

Ключевые слова: базовые институты, среда, институциональные факторы, механизмы, ресурсы, издательско-полиграфическая деятельность.

Подлужная Н. А. *Предпосылки знаниевого развития регионов Украины.* – С. 121.

Произведена оценка образовательного потенциала как основного инструмента знаниевого развития регионов Украины. Обоснована ценность знаниевого развития для всех типов постиндустриальной экономики, основными видами которой являются информационная экономика, экономика знаний, SMART-экономика, программируемая экономика. Установлено, что интенсификация знаниевого развития территории является главным условием формирования экономики знаний в регионе. Обоснован перечень показателей, которые нужно использовать для мониторинга состояния знаниевого развития регионов, которые позволяют получить полноценную оценку имеющихся диспропорций в развитии и распределении потенциальных возможностей по получению образования для населения региона и страны; наличию студентов в общей численности населения определенной территории; качественного обеспечения процесса обновления и накопления знаний преподавателями, которые имеют научную степень. Сделана группировка регионов Украины в зависимости от потенциальных возможностей в образовании, что является основой для разработки обоснованных стратегий по формированию экономики знаний в каждой области Украины. Были определены четыре группы областей в зависимости от уровня потенциала знаниевого развития.

Ключевые слова: экономика знаний, образование, высшие учебные заведения, знания, студенты, регион, экономика знаний развитие.

Придятько Э. Н. *Моделирование влияния внутренних и внешних факторов на эффективность процесса формирования персонала промышленного предприятия.* – С. 125.

Уточнена сущность и выделены этапы процесса формирования персонала промышленного предприятия. Определены факторы внешнего и внутреннего воздействий, сопровождающих процесс формирования персонала промышленного предприятия и прямым или косвенным образом влияющих на осуществление его определенного этапа. Обоснован выбор показателей, которые играют роль факторных признаков, и характеризуют влияние каждого из выделенных внешних и внутренних факторов на процесс формирования персонала промышленного предприятия. Осуществлено моделирование влияния каждого из факторов на эффективность процесса формирования

персонала предприятий промышленности на отраслевом уровне. Выполнена интерпретация зависимостей, являющихся математически значимыми и имеющих экономическое содержание. Сделаны выводы о влиянии наиболее действенных факторов на процессы формирования персонала промышленного предприятия.

Ключевые слова: персонал, промышленное предприятие, процесс, формирование персонала, эффективность, внутренние и внешние факторы влияния, моделирование.

Савельев Е. В., Куриляк В. Е., Лизун М. В., Лищинский И. О. *Концептуальный дискурс выбора режима валютно-курсовой политики Украины.* – С. 133.

В статье исследованы процессы монетарной интеграции в условиях трансформации мировой валютной системы. Установлено, что опосредующие все международные экономические процессы в системе мирового хозяйства, валютные отношения испытывают глубинные качественные изменения вместе со сферой международного производства, оказания услуг и инвестирования. Исследовано социально-экономическое развитие Украины и отмечена важность монетарного фактора в формировании благополучия государства. Отмечено, что после двадцати семи лет усилий Украина, похоже, столкнулась с теми же проблемами: интеграции и участия в глобальном мире. Рассмотрены два типа валютной интеграции, которая наиболее соответствует развивающимся странам: долларизация и валютный совет. Акцент сделан на преимуществах и недостатках долларизации для развивающихся стран. Исследована сущность и теоретические основы валютного совета. На основе проведенного исследования определены новые подходы выбора режима валютно-курсовой политики Украины. Исходной посылкой концепции является аргументация, что в условиях нынешнего состояния социально-экономического развития страны можно поднять благосостояние населения до среднеевропейских показателей только на основе внедрения эффективного валютного режима.

Ключевые слова: валютная интеграция, долларизация, валютный совет, режим валютного курса, инфляционное таргетирование, мировая валютная система, монетарная политика.

Сердюк А. С. *Энергетическая парадигма как фундаментальный фактор экономического развития.* – С. 150.

В статье выполнено ретроспективное исследование фундаментального влияния энергии на процессы общественного развития. С учетом взаимосвязи между получением энергии и развитием общества обоснована целесообразность ведения понятия «парадигма энергодобычи» и раскрыто ее содержание. Теоретико-методологический анализ категории «энергии», через механизм преобразования первичных энергоресурсов, позволил определить принцип добычи энергии, выявить детерминанты биологической и тепловой парадигм энергодобычи. Обосновано, что именно новая парадигма энергодобычи является предпосылкой экономического роста, а инклюзивные институты и финансовый капитал выступают как инструменты ее распространения в обществе.

Ключевые слова: энергетическая парадигма, экономическое развитие, парадигма энергодобычи, принцип получения энергии, биологическая парадигма энергодобычи, тепловая парадигма энергодобычи.

Сохнич А. Я., Живко З. Б. *Государственное управление земельными ресурсами в системе управления экономикой Украины: институционный аспект.* – С. 160.

В статье исследованы научно-теоретические аспекты инфраструктурной перестройки экономики Украины, ее структурных элементов и институциональные аспекты государственного управления земельными ресурсами. Исследованы общие тенденции падения экономических показателей в наиболее значимых областях экономики страны, в том числе в земельной, на фоне продолжающегося деструктивного влияния кризисных явлений из-за мирового финансового кризиса.

Указано на важность радикального изменения вектора инвестиционной политики государства с пассивно-выжидательной на динамически активную, что даст возможность получить современные технологии, которые крайне необходимы сегодня, учитывая плачевное состояние науки в государстве.

Ключевые слова: государственное управление, земельные ресурсы, государственный долг, иностранные инвестиции, цифровые технологии, безработица, управление экономикой.

Сытник Л. С., Бервенова Т. Н. *Правовые и практические аспекты создания и функционирования Центров предоставления административных услуг.* – С. 164.

Предмет исследования: государственная политика и методология предоставления административных услуг путем создания центров предоставления административных услуг.

Дана общая оценка процесса реализации реформы местного самоуправления и децентрализации государственной власти. В Украине происходит торможение и искривление социально-экономических реформ, избирательное их осуществление. Децентрализация власти растянута во времени, передача полномочий в города (села) только начинается. Широкого внедрения мероприятий социально-экономических реформ нет. Государственное регулирование экономики не имеет целостности, системности, стратегической выразительности, подчиненности общественным интересам.

Выявлены основные задачи законодательной и практической направленности в соответствии с концепцией создания центров предоставления административных услуг, основные позитивы Закона Украины «Об административных услугах»; проблемы правового регулирования процесса предоставления административных услуг, коррупционные риски в этой сфере, направления финансовых затрат и источники ресурсов на создание Центров предоставления этих услуг в Донецкой области. В состав расходов финансовых, человеческих и материальных ресурсов относятся: обустройство (строительство, ремонт) помещений, зоны ожидания; обеспечение рабочих мест мебелью, компьютерной техникой, принтерами, сканерами; новейшие информационно-коммуникативные технологии и средства связи, программное обеспечение алгоритмизации процедур; инструменты элек-

тронного упорядочения очереди, повышение квалификации персонала (общение с посетителями, использование электронных баз данных, информационно-коммуникационных программ); информационное обеспечение деятельности центров предоставления административных услуг; премирование работников.

Установлено, что финансовое и материальное обеспечение создания и функционирования центров предоставления административных услуг осуществляется в основном за счет Государственного бюджета Украины и соответствующих местных бюджетов при незначительной международной технической помощи. Однако опора на государственные ассигнования вызывает отсутствие стимулов для снижения издержек, нерациональное распределение ресурсов, слабую реакцию на нужды потребителей административных услуг, меньше соответствия предложения спросу.

Обоснованы перспективы развития сферы административных услуг путем принятия нормативных актов, которые обеспечат гибкое регулирование работы Центров в части процедуры предоставления административных услуг и определения конкретных размеров их оплаты.

Сфера применения: государственные служащие, должностные лица местного самоуправления, депутаты местных советов; учебные заведения, осуществляющие подготовку, переподготовку и повышение квалификации публичных администраторов.

Ключевые слова: административные услуги; децентрализация государственной власти; административный сбор; финансирование расходов центров предоставления административных услуг; местное самоуправление; объединены территориальные общины.

Ткаченко Н. М. *Пенсионное обеспечение, право на пенсию, размеры, начисления, пенсионная реформа.* — С. 170.

Статья посвящена изучению и анализу основных составляющих действующей пенсионной системы, в частности: изучению сути пенсии, страхового стажа, государственного пенсионного обеспечения, права на пенсию, размеров пенсий, общего порядка определения среднемесячного заработка для расчета пенсии, пенсии по возрасту, действующей методики начисления пенсии, ее недостатки, налогообложение пенсии, начисление пенсии. В статье исследованы проблемные вопросы в связи с начислением пенсий (кризис 2014 г., налогообложение пенсий, методика расчета пенсий) и поданы предложения для улучшения функционирования пенсионной системы Украины.

Ключевые слова: пенсия, размер, пенсионеры, Пенсионный фонд Украины, Законы Украины, средства, право, стаж для женщин, стаж для мужчин, среднемесячная заработная плата, страхование, налоги, пенсия по возрасту, пенсионное обеспечение, пенсионное страхование, социальные пенсии.

Харазишвили Ю. М., Гришнова Е. А. *Стратегические приоритеты повышения уровня жизни населения:*

сравнительная оценка развития Украины и Грузии. — С. 175

Предложена система показателей и методология их оценки (в том числе — интегральной), которая дает возможность наиболее точно определить уровень жизни населения на основе ключевых макроэкономических показателей с учетом теневой занятости и теневой оплаты труда. Проведен сравнительный анализ уровня жизни Украины и Грузии. Научно обоснованы стратегические ориентиры уровня жизни для этих стран до 2025 г.

Ключевые слова: уровень жизни, система показателей, методология интегральной оценки, теневая оплата труда, стратегические ориентиры уровня жизни Украины и Грузии.

Шелеметьева Т. В. *Обобщение подходов к оценке туристско-рекреационного потенциала страны (региона).* — С. 187.

В статье исследован процесс оценивания туристско-рекреационного потенциала страны (региона). Отмечена необходимость оценки имеющегося туристско-рекреационного потенциала страны. Выделены его основные задачи в зависимости от инициаторов проведения такой оценки: государственных, региональных и местных органов власти, инвесторов, владельцев ресурсов, туристических операторов. Предложено объединить составляющие компоненты туристско-рекреационного потенциала в три основные: ресурсную, социальную и экономическую.

Ключевые слова: оценка, туристско-рекреационный потенциал, страна, задачи, компоненты, показатели, этапы.

Якимчук А. Ю., Семенова Ю. М. *Аспекты управления эколого-экономической безопасностью в условиях военно-политической нестабильности в контексте природопользования.* — С. 191.

Данная статья охватывает концепцию эколого-экономической безопасности государства как самостоятельной системы и в динамике относительно к условиям ВПН. Мы характеризуем ВПН как текущий процесс, а также его влияние на формирование системы эколого-экономической безопасности. Рассмотрены аспекты функционирования такой системы в контексте природных ресурсов, с детализацией относительно земельных и водных ресурсов. Определена проблематика собственно ВПН в контексте природных ресурсов, и ее влияние на экологическую и экономическую безопасность страны. Мы рассматриваем использование точной теории оптимизации для неточных моделей. Рассмотрено текущее законодательство в отрасли ВПН и предложены методы сохранения уровня стабильности в условиях текущей политической ситуации.

Ключевые слова: эколого-экономическая безопасность, военно-политическая нестабильность, природные ресурсы, природопользование.

ABSTRACTS

Andrushkiv B., Vladymyr O., Pavlykivska O., Pohaydak O., Kyrych N. *The Most Important Social Problems of Ukraine: Science and Practice of Solving for the Future.* – P. 3.

The article is devoted to the disclosure of the causes of occurrence and aggravation of social problems in Ukraine, in order to identify the cause-effect relationships between them and for the purpose of their classification according to the spheres of activity. The article defines the role and place of public associations, including academic formations, in solving social problems of the state. On the basis of the Academy of Economic Sciences of Ukraine and higher education of Ukraine, a strategy for solving social problems for the future is proposed. The main directions of solving social problems in Ukraine for the period 2018-2023 are outlined.

Keywords: social problems, reforms, Academy of higher education of Ukraine, Academy of Economic Sciences of Ukraine, unemployment, migration, pension provision.

Buleev I., Bryukhovetskaya N. *Socio-Economic Problems of the Ukrainian Economy at the Present Stage of its Development.* – P. 11.

The article deals with theoretical and practical aspects of transformation in the economy of post-socialist countries into the system of the capitalist mode of production. Weaknesses were noted in the shortcomings of the liberal and neoliberal economic theories, ways to address shortcomings of the formation in the economy through shock therapy, corruption schemes for transforming public ownership of the means of production into private ownership of a narrow circle of persons possessing political power or close to pro-government structures are shown. The article considered the modern theories of the ongoing processes of transformation of the capitalist system of management, convergence, hybrid economy, when politics has priority over the economy and financial capital dominates production and trade. The necessity of forming the economy of the future by using the positive features of the capitalist economy and economy, which based on the equality all forms of ownership, planning, the active role of the state in regulating social and economic processes are shown. It is proved that the investment activity of economic entities of the modern economy should be based on activating the creative potential of the country's population.

Keywords: socio-economic problems of the economy, capitalism, convergence, hybrid economy, values of society, economic theories, planning, state regulation.

Ivanov S., Rogoza M., Perebyynis V., Verhal K., Oleksenko L., Perebyynis Y. *Integration Relations in System of Agro-Food Complex of National Economy.* – P. 42.

It has been proved that development of integration links in the system of the agro-food complex involves integration and cooperation of agricultural production, processing and trade of food. Essential features of agro-food integration, its effectiveness have been considered. Existing models and mechanisms of functioning of vertically integrated structures have been analyzed. Methodical approaches to cooperation of agricultural enterprises and food industry enterprises, in particular, formation of an integrated agro-food company, have been grounded.

Keywords: agro-food complex, integration, cooperation, vertically integrated structure, model.

Kharazishvili Y., Grishnova O. *Strategic Priorities for Raising the Standard of Living of the Population: a Comparative Assessment of the Development of Ukraine and Georgia.* – P. 175.

The system of indicators and the methodology of its estimation (including – integrated) which gives the chance most precisely determine the living standards of the population on the basis of key macroeconomic indicators taking into account shadow employment and shadow wages is offered. A comparative analysis of the living standards of Ukraine and Georgia is carried out. The strategic benchmarks of living standards for these countries are scientifically substantiated by 2025.

Keywords: living standards, system of indicators, methodology of integrated assessment, shadow wages, strategic benchmarks of living standards of Ukraine and Georgia.

Koltunovych O. *The prospects and scenarios of implementation of foreign experience of innovative and technological modernization of the water management complex in the domestic practice.* – P. 52.

The publication considers ways to achieve EU normative indicators in Ukraine's water management sector. Water Directives of the European Union have been analyzed, as well as mechanisms for implementing their individual provisions in industry, agro-industrial complex, water supply and sewerage sector and other sectors of the country's economy. The essence of sustainable water use as a new alternative method for the conservation and renewal of water resources is considered. The state of Ukraine's water sector, as well as providing the population with water resources, has been studied and analyzed. Theoretical and practical methods of implementing water directives into domestic practice are described.

Keywords: water management complex, implementation of regulations, water directives, framework directive, environmental safety.

Kostin Y., Telegin V., Kostin D. *Foreign experience in regulating the electric power industry.* – P. 56.

The article shows the methodology for liberalizing the electricity market in a number of countries around the world. The "cost-plus" electric power industry regulation model is widely used in Europe. One of the goals of European regulators is the desire for better service for less money. Regulators will continue benchmarking each other, seeking new ways to achieve the best possible service and improve regulatory performance at the expense of adequate costs. National characteristics of models of electric power regulation will continue to strengthen.

Keywords: electric power industry, foreign experience of regulation, regulation models, the European Commission, income from assets, depreciation, transportation of electricity.

Krapivina G. *Simulation of Tourism as the Employment of Population in Modern Conditions.* – P. 60.

An ontological-geological model of tourism (a diversified scientific system) as a population employment and a model of its subject area have been developed as a basis for further formalized research. The theoretical and methodological foundations and main aspects of the creation of the modification series of the typology of tourism as employment of the population are determined, for which the typological features of the classification series of the subject

area of tourism as employment of the population are investigated. The importance of a modification of the typology of tourism as an employment of the population for the formation of an ideal type of tourism as an employment of the population in modern conditions is revealed.

Keywords: ontology, model, object, communication, logic, semantics, subject area, modification number.

Kucher A. V. *Methodical Bases of Evaluation of Investment Attractiveness of Land Use of Agricultural Enterprises.* — P. 77.

It is proposed and tested scientific and methodical approach to evaluation of investment attractiveness of land use of agricultural enterprises. To interpret the results of the assessment of the investment attractiveness of agricultural land use on the basis of the Harrington's desirability function, five levels of investment attractiveness are identified. The complex estimation is carried out and the cartogram of investment attractiveness of land use of agricultural enterprises of Ukraine's regions is developed. Practical application of the research results will contribute to make informed investment decisions on the implementation of land investment.

Keywords: investment attractiveness, land use, agricultural enterprise, integrated assessment, cartogram, economic fertility.

Kuryliak M. Y. *The Paradigm of Reforming the Administrative-Territorial Structure of Ukraine at the NUTS-1 Level.* — P. 70.

The purpose of the article is to substantiate the proposals on the reform of the administrative-territorial structure of Ukraine in the context of Euro-integration development. It is shown that EU enlargement is accompanied by reforms of the administrative and territorial structure of the country, which are oriented on the creation of structures that optimize the processes of achieving the general welfare of the population. The overall regionalization in the EU was based on a single standard — nomenclature of territorial units for statistical purposes (NUTS).

The system of ideas of the article includes the provision that in the course of regional reforms the priority should be given to the highest level, otherwise the gap in the chain of territorial transformations will be formed. At the same time, the experience of conducting regional reforms in the EU countries should be taken into account. Accordingly, it is expedient for Ukraine to significantly increase the historical and ethnographic direction in determining the boundaries and names of the region in order to more fully take into account the geographical features of the country, to effectively use the synergy of the common mentality and local experience, to apply in a coherent manner the factor of homogeneity of resources in economic development, to form tourism specialization, to improve international relations with border areas. Regions need to be given the status of the regions, which will meet the challenges of the decentralization process. The versatility of such an administrative-territorial division consists in the fact that the land is any area and a vast area, and a territory gravitating towards any geographical object, and historically unique terrain.

Keywords: administrative-territorial unit, eurointegration, land, region, reform.

Latysheva O., Lesova O. *Claimed Professions in Ukraine, Countries of Post-Soviet Space and Developed Countries of the World: New Calls and Possibilities at the Market of Labour.* — P. 85.

In the article the result of the conducted analysis of future changes is presented at the market of labor in Ukraine and in other countries of the world under act of advance of science. Certainly, that in the near future of question of account of new calls and possibilities at the market of labor necessarily will arise up at forming of the new programs of development and reforms in those countries of the world, that aim in advance to prepare κ to the possible threats and to work out measures in relation to the decline of them negative consequences. It is well-proven that companies will develop a human capital on the base of new professional skills, to reorganize labor and inculcate the new methods of management for the maximally effective use of the non-material assets. Reasonably, that on the whole inequality and social stratification, to that can bring current technological changes over, already now cause a serious disturbance. Liquidation of workplaces and polarization of labor-market generate them not only, but also decline of social mobility and deepening of break between countries. It is suggested in good time to prepare κ to the new calls that arise up as a result of modernization of global economy, for what the result of analysis of new requirements, risks and prospects is presented at the market of labor, and also the results of world tendencies of changes are shown at the market of labor in obedience to the remote prognoses of foreign scientists and specialists of international research organizations.

Keywords: the claimed professions, labor-market, calls, liquidation of workplaces, competence, skilled demand.

Lyashenko V., Osadcha N., Galyasovska O. *Markets of Small Developed African Countries: Evaluation of Marketing Prospects for Traditional Exports from Ukraine.* — P. 90.

The article analyzes the prospect of Ukraine's trade relations with the most developed countries of East Africa, which is a sufficiently large market for Ukrainian enterprises, using the method of analysis of the country's development intensity (used by the relative magnitude of dynamics) and the adapted model of Rash. The dynamics of export-import operations of Ukraine with the countries of Africa over the past 6 years has been analyzed.

Proposals on further trade and choice of potential partners from the economically developed countries of Africa are given. During the study, for the first time, proposals were made to use the indicators of the dynamic development of the Eastern countries and adapted the model of Rash to the analysis of foreign trade relations. The study assessed the attractiveness of African commodity importers on the basis of methods: the analysis of country development indicators (used by relative magnitude of dynamics) and the adapted model of Rash (latent variables estimation), which allowed analyzing the stability and capacity of African markets in two ways. Determined which countries in Africa are beneficial for Ukraine to conduct trade policy with them.

Keywords: trade relations, import, export, commodity importers, adapted model Rash, attractiveness, estimation, trade policy.

Makogon Y. *Ensuring Energy Security of the Enterprise in Conditions of Sustainable Development.* — P. 106.

In modern conditions of development, it is necessary to ensure access to safe and sustainable sources of energy, ecology and energy security of enterprises. In Ukraine level of energy efficiency of the economy and part of renewable energy sources are extremely low. Today, there are also many unresolved issues in the energy sector. That is why the key motive for solving the issues of ensuring the energy

security of enterprises is to strengthen their cooperation, which could contribute to ensuring the country's energy needs with primary carbohydrate resources and enhancing its energy security in general. Ukraine should create and develop partnerships in the energy sector with enterprises in Europe, as well as with enterprises of eastern countries. The cooperation of Ukrainian enterprises in the energy sector has significant prospects, and in order to strengthen the cooperation of Ukrainian enterprises with European countries in the energy sector, Ukraine needs to take many important steps and solve certain important issues.

Keywords: energy security of the enterprise, energy sources, ecologization, energy efficiency of the economy, cooperation of enterprises, energy sector.

Paderin I., Zhadko K., Horyaschenko J. *Theoretical and methodological foundations of intellectual business.* – P. 110.

This article explores and summarizes the theoretical and practical experience of intellectual business in Ukraine. One of the most important aspects of innovation activity at the enterprise is the development of new types of intellectual products, methods of its production, delivery, and sale. Such activities are of a complex, systemic nature, since it includes the following types of work: the search for licenses, patents, personnel, organization of research work, engineering and technical activities that combine rationalization, design, engineering facilities, information and marketing activities.

The characteristics of the main thematic concepts are given: intellect-innovation, innovation, the life cycle of innovation, an intellectual product. Particular attention is paid to the issues of innovative support.

An important place in the study is the consideration of intellectual management, which is aimed mainly at effective management of the process of development, implementation, production and commercialization. It is noted that the effectiveness of the intellectual process is determined only after the introduction of innovations, while an important point is the synchronization of the functional subsystems, improving the coordinating actions of the operating system of production, personnel management and control over the innovation process.

An example of the successful implementation of intellectual products in Ukraine is considered - the innovative activity of the Interpipe Steel PAT, combining innovative steelmaking technologies, a new approach to production culture and modern art installations of Olafur Eliasson, which have become an integral part of the enterprise.

Keywords: intellect-innovation, intellectual product, innovation, innovation, innovation, infrastructure, innovation fund, efficiency.

Palyha Ye., Obertan D. *New Approaches on Improvement of the Assessment of the Influence of Basic Institutes on the Development of Publishing and Printing Activity in Ukraine.* – P. 117.

In the article the existing approaches to the methodological foundations of the impact of the institutional environment on the development of publishing and printing activities in Ukraine, the regional peculiarities, are investigated.

The necessity of formation of interdependencies of a group of factors that influence the system of institutional factors of economic growth of production systems is emphasized.

Therefore, in today's economic conditions there is a need to improve the influence of basic institutions on the

development of publishing and printing activities in the regions due to the influence of the system of institutional factors on the economic growth of production systems and the implementation and introduction of the system of factors of influence of the basic institutions on the publishing and printing activities.

Keywords: basic institutions, environment, institutional factors, mechanisms, resources, publishing and printing activity.

Podluzhna N. *Preconditions of Knowledgeable Development of the Regions of Ukraine.* – P. 121.

The estimation of educational potential as the basic tool of knowledge development of regions of Ukraine is made. The value of knowledge development for all types of postindustrial economy, the main types of which is information economy, knowledge economy, SMART-economy, programmable economy, is grounded. It is established that the intensification of the knowledge-based development of the territory is the main condition for the formation of a knowledge economy in the region. The list of indicators that should be used to monitor the state of knowledge development of the regions is substantiated, which allows to get a full assessment of the existing disproportions in the development and distribution of potential opportunities for obtaining education for the population of the region and the country; presence of students in the total population of a certain territory; quality maintenance of the process of renewal and accumulation of knowledge by teachers who have a scientific degree. A grouping of the regions of Ukraine is made depending on the potential opportunities in education, which is the basis for the development of sound strategies for the formation of knowledge economy in each region of Ukraine. Four groups of regions have been identified, depending on the level of the potential of knowledge development.

Keywords: knowledge economy, education, higher education institutions, knowledge, students, region, knowledge economy development.

Pridatko E. *Modeling the Influence of Internal and External Factors on the Effectiveness of the Process of Forming the Personnel of an Industrial Enterprise.* – P. 125.

The essence is specified and stages of process of formation of the personnel of the industrial enterprise are allocated. The factors of external and internal influences accompanying the process of forming the personnel of an industrial enterprise and directly or indirectly influencing the implementation of its specific stage are determined. The selection of indicators that play the role of factor characteristics is substantiated, and the influence of each of the identified external and internal factors on the process of forming the personnel of an industrial enterprise is characterized. The modeling of the influence of each factor on the efficiency of the process of forming the personnel of industrial enterprises at the sectoral level is carried out. Interpretation of dependences, which are mathematically meaningful and having an economic content, is performed. Conclusions are drawn about the influence of the most effective factors on the processes of forming the personnel of an industrial enterprise.

Keywords: personnel, industrial enterprise, process, staff development, efficiency, internal and external factors of influence, modeling.

Savelyev Yev., Kuryliak V., Lyzun M., Lishchynskyy I. *Conceptual Discourse on the Choice of the Regime of the Currency and Exchange Rate Policy of Ukraine.* – P. 133.

The article investigates the processes of monetary integration under the conditions of transformation of the world monetary system. Mediating all international economic processes in the world economy, monetary relations undergo profound qualitative changes, along with the sphere of international production, service provision and investment. The social and economic development of Ukraine and monetary factor in shaping the welfare of the state are marked. After twenty five years of efforts, Ukraine seems to have encountered the same challenges: the challenges of integration and participation in the globalized world. Two types of monetary integration that fits best to developing countries are highlighted: dollarization and currency board. The types and evolution of dollarization models are described. The accent is focused on advantages and disadvantages of dollarization for developing countries. The essence and theoretical backgrounds of currency board is considered. On the basis of the study, new approaches to the choice of the regime of foreign exchange policy of Ukraine were determined. The essence of the concept is that the monetary policy should form the basis to solve the issue of welfare and approach it to the average European indicators.

Keywords: monetary integration, dollarization, currency board, exchange rate regimes, inflation targeting, world monetary system, monetary policy.

Serdiuk A. *Energy Paradigm as a Fundamental Factor in Economic Development.* – P. 150.

The article presents a retrospective study of the fundamental influence of energy on social development processes. Taking into account the relationship between the energy gain and the development of society, the feasibility of maintaining the concept of "energy output paradigm" is substantiated and its content is disclosed. The theoretical and methodological analysis of the category of "energy" through the mechanism of transformation of primary energy resources allowed to define the principle of energy production, to find out the determinants of the biological and thermal of energy production. It is substantiated that the new energy production paradigm is a prerequisite for economic growth, and inclusive institutions and financial capital serve as instruments for its dissemination in society.

Keywords: energy paradigm, economic development, energy production paradigm, principle of energy production, biological paradigm of energy production, thermal paradigm of energy production.

Shelemetieva T. *Generalization of approaches to the evaluation of the tourist and recreational potential of the country (region).* – P. 187.

The article analyzes the process of assessing the tourist and recreational potential of the country (region). The need to assess the existing tourist and recreational potential of the country is noted. Its main tasks are singled out depending on the initiators of such an assessment: state, regional and local authorities, investors, resource owners, tourist operators. It is proposed to combine the components of the tourist-recreational potential into three main areas: resource, social and economic.

Keywords: evaluation, tourist and recreational potential, country, tasks, components, indicators, stages.

Sokhnich A., Zhvko Z. *State Management of Land Resources in the System of Economic Management of Ukraine: Institutional Aspect.* – C. 164.

The article deals with the scientific and theoretical aspects of infrastructure restructuring of the Ukrainian economy, its structural elements and institutional aspects

of state land management. The general trends of the decline of economic indicators in the most significant areas of the country's economy, including land, are analyzed, against the backdrop of the continuing destructive impact of the crisis phenomena due to the global financial crisis.

It is pointed out the importance of a radical change in the vector of the investment policy of the state from the passive-expectant to the dynamically active, which will give an opportunity to obtain modern technologies that are urgently needed today, given the deplorable state of science in the state.

Keywords: public administration, land resources, public debt, foreign investment, digital technologies, unemployment, economic management.

Sytnyk L., Bervenova T. *Legal and Practical Aspects of Creation and Operation of Centers for Administrative Services Provision.* – P. 160.

Subject of the research: state policy and methodology of administrative services provision through creation of Centres for Administrative Services Provision.

The overall assessment of the implementation of the local self-government reform and decentralization of state powers is provided. In Ukraine socio-economic reforms are being decelerated and distorted, being implemented selectively. Decentralization of powers is happening very slowly, and the authorities transfer to towns and cities is just beginning. Socio-economic reforms are not being implemented widely. The state regulation of the economy lacks integrity, systemacy, strategic expression and subordination to public interests.

Identified are the major legislative and practical tasks in accordance with the concept of creation of Centres for Administrative Services Provision, the main positive aspects of the law of Ukraine "On Administrative Services", the problems of legal regulation of administrative services provision, the risks of corruption in this area, the directions of financial expenses and sources of resources for creating Centers for Administrative Services Provision in Donetsk region. The costs of financial, human and material resources include the arrangement (construction, repair) of the premises and waiting areas; workplace furnishing and equipping with computers, printers and scanners. They also include the latest information and communication technologies and communication tools, software algorithmic procedures; tools for streamlining electronic queuing, staff training (communication with visitors, use of electronic databases, information and communication programs); informational support of the activity of the Centres for Administrative Services Provision; paying bonus to employees.

It was established that the financial and material support for the creation and operation of the Centers for Administrative Services Provision is mainly carried out at the expense of the State Budget of Ukraine and corresponding local budgets with insignificant foreign technical support. However, reliance on state funding leads to lack of incentives to reduce costs, misallocation of resources, poor response to the needs of consumers of administrative services, inability to balance demand and supply.

Grounded are the prospects for the development of administrative services through the adoption of regulations that will provide flexible regulation of the Centers regarding the procedure for administrative services provision and charging their fixed prices.

Scope of application: public servants, officials of local self-government, deputies of local councils; educational institutions engaged in training, retraining and improving the qualifications of public administrators.

Key words: administrative services, decentralization of state powers, administrative fee, financing the expenses of the Centers for Administrative Services Provision, local self-government, united territorial units.

Tkachenko N. *Pension Provision, Pension Right, Rate, Accrual, Pension Reform.* – P. 170.

The article is devoted to the study and analysis of the main components of the current pension system, in particular: the definition of the essence of pension, insurance period, state pension provision, pension rights, pension rates, general procedure for determining the average monthly earnings for calculating the pension, old-age pension, the current methodology for calculating the pension, its disadvantages, taxation of pensions, accrual of pension. The article researches problematic issues related to the calculation of pensions (crisis of 2014, taxation of pensions, methods of accrual of pensions) and offers on improving the functioning of the pension system of Ukraine.

Keywords: pension, rate, pensioners, the pension fund of Ukraine, laws of Ukraine, funds, experience for women, experience for men, average monthly salary, insurance, taxes, old-age pension, pension provision, pension insurance, social pensions.

Yakimchuk A., Semenova Y. *Aspects of Ecological-Economic Safety Management in the Conditions of Military and Politic Instability in Nature Resources Use Context.* – P. 191.

In this article we coverage the concept of ecological-economic governmental safety as the independent system and also in the dynamics to the conditions of military and politic instability. We characterize the MPI as a current process and also its influence at forming of the ecological-economic safety system. We consider the aspects of this system functioning in the context of nature resources, accenting on the water resources. We determine the problematic of MPI in the context of nature resources and its influence at the ecologic and economic governmental safety. We analyze the usage of exact optimization theory for the not exact models. We consider the current legislation in the MPI sphere and propose some methods for the stability level saving in the conditions of nowadays political situation.

Keywords: ecological-economic safety, military and politic instability, nature resources, nature resources use.

Zadorozhna O. *Post-Classical Economic Science as a New Format of Anti-Crisis Economic Thinking.* – P. 25.

Traditional neoliberal economic science is in a prolonged crisis. Economic civilization, with its inherent neoliberal dominant ideology of market fundamentalism, in principle, is not aimed at a holistic understanding and development of man. It sees man only as a means to profit and increase capital.

The transition of research from economy to economy as an integral sphere of human life becomes the main vector of methodological anti-crisis renewal of modern economic science. Such methodological renewal is connected with the formation of a new post-non-classical economic science, the main subject of analysis of which is human-size complexes, where the whole man acts as their nucleus.

To overcome the global polysystemic crisis, first of all, there must be qualitative changes in the society. The role of those non-economic factors to which economic science has not given proper importance until recently has become much more important, but now they must inevitably take them into account in their research - spiritual and moral values, culture, and sociocultural factors.

The formation of post-non-classical science is associated with the transition from targeted rationality to a deeper level of value rationality, in which it is necessary to search for sources and ways of solving the most acute socio-economic problems that have exacerbated the problem of human survival to the extreme. Postnonclassical economics requires a fundamental renewal of the methodological foundations of anti-crisis research.

Keywords: post-non-classical economic science, spiritual and moral values, socio-cultural factors, the spiritual and bio-social nature of man, financial and intellectual power.

Zaloznova Yu., Trushkina N. *Improvement of Management of Material Flows at the Coal Enterprise.* – P. 36.

The purpose of the article is to develop proposals for improving the management of material flows in the coal enterprise, based on the peculiarities of its functioning.

The article clarifies the meaning of the concept of «material flow at an industrial enterprise». This definition is sufficiently complex and reflects the continuous movement of a combination of necessary types of resources at an industrial enterprise with the consistent implementation of the entire list of processes of logistics.

As a result of the study, the peculiarities of material flows in the coal enterprise and their interrelation were revealed. The scheme of movement of material flows at the coal enterprise was constructed. The content of the term «management of material flows at a coal enterprise» is disclosed. The complex of functions and tasks of management of material flows at the coal enterprise is given. The directions of improvement of management of material flows at coal enterprises and components of the effect of their implementation are determined.

Keywords: coal enterprise, material flow, management, functions, directions of improvement, effect, components.

Zaytcev V. *The Main Directions of Improvement of the Motivation of Workers are Industrial Enterprises.* – P. 29.

In the motivational mechanism, the main directions are singled out for effective work, which are characteristic for industrial enterprises: organizational, economic, material, social, moral and psychological, each of which has its own methods. Studies of best practices on the improvement and introduction of innovative areas of effective motivation of the labor of the main production workers were proposed, which are proposed for use in industrial enterprises in Ukraine, which is extremely necessary for their effective functioning, especially for machine-building and machine-tool enterprises.

Keywords: labor motivation, innovations, development strategy, basic production, material incentives, labor remuneration, competitiveness.

ЗМІСТ

НАУКОВІ СТАТТІ

Андрушків Б., Владимир О., Павликівська О., Погайдак О., Кирич Н. НАУКА І ПРАКТИКА ВИРІШЕННЯ НАЙВАЖЛИВІШИХ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ УКРАЇНИ НА ПЕРСПЕКТИВУ	3
Булеев И. П., Брюховецкая Н. Е. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ ЕЕ РАЗВИТИЯ	11
Задорожна О. Г. ПОСТНЕКЛАСИЧНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА ЯК НОВИЙ ФОРМАТ АНТИКРИЗОВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО МИСЛЕННЯ	25
Зайцев В. С. ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ РОБІТНИКІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	29
Залознова Ю. С., Трушкіна Н. В. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ПОТОКАМИ НА ВУГІЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	36
Іванов С. В., Рогоза М. Є., Перебийніс В. І., Вергал К. Ю., Олексенко Л. В., Перебийніс Ю. В. ІНТЕГРАЦІЙНІ ЗВ'ЯЗКИ В СИСТЕМІ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО КОМПЛЕКСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	42
Колтунович А. С. ПЕРСПЕКТИВИ И СЦЕНАРИИ ИМПЛЕМЕНТАЦИИ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА ИННОВАЦИОННО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ ВОДОХОЗЯЙСТВЕННОГО КОМПЛЕКСА В ОТЕЧЕСТВЕННУЮ ПРАКТИКУ	52
Костін Ю. Телегін В. Костін Д. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	56
Крапівіна Г. О. МОДЕЛЮВАННЯ ТУРИЗМУ ЯК ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	60
Куриляк М. Ю. ПАРАДИГМА РЕФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ УКРАЇНИ НА РІВНІ NUTS-1.....	70
Кучер А. В. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАНЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	77
Латишева О. В., Лесова О. П. ЗАТРЕБУВАНІ ПРОФЕСІЇ В УКРАЇНІ, КРАЇНАХ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПРОСТОРУ ТА РОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ СВІТУ: НОВІ ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ НА РИНКУ ПРАЦІ	85
Ляшенко В. І., Осадча Н. В., Галясовська О. В. РИНКИ МАЛИХ РОЗВИНУТИХ КРАЇН АФРИКИ: ОЦІНКА МАРКЕТИНГОВИХ ПЕРСПЕКТИВ ДЛЯ ТРАДИЦІЙНОГО ЕКСПОРТУ З УКРАЇНИ	90
Макогон Ю. В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	106
Падерин И. Д., Жадько К. С., Горященко Ю. Г. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО БИЗНЕСА.....	110
Палига Є. М., Обертан Д. В. НОВІ ПІДХОДИ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ БАЗОВИХ ІНСТИТУТІВ НА РОЗВИТОК ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	117
Подлужна Н. О. ПЕРЕДУМОВИ ЗНАННЄВОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....	121
Придятько Е. М. МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ВНУТРІШНІХ І ЗОВНІШНІХ ЧИННИКІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	125
Савельєв Є. В., Куриляк В. Є., Лизун М. В., Ліщинський І. О. КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ДИСКУРС ВИБОРУ РЕЖИМУ ВАЛЮТНО- КУРСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	133

Сердюк О. С. ЕНЕРГЕТИЧНА ПАРАДИГМА ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	150
Ситник Л. С., Бервенова Т. М. ПРАВОВІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ЦЕНТРІВ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ	160
Сохнич А. Я., Живко З. Б. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ УКРАЇНИ: ІНСТИТУЦІЙНИЙ АСПЕКТ	164
Ткаченко Н. М. ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПРАВО НА ПЕНСІЮ, РОЗМІРИ, НАРАХУВАННЯ, ПЕНСІЙНА РЕФОРМА.....	170
Харазішвілі Ю. М., Грішнова О. А. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ: ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ І ГРУЗІЇ	175
Шелеметьєва Т. В. УЗАГАЛЬНЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ ТУРИСТИЧНО- РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ (РЕГІОНУ)	187
Якимчук А. Ю., Семенова Ю. М. АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	191
НАУКОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ	
Жданова Е. С. АНАЛІЗ СОВРЕМЕННЫХ МЕТОДОВ ОПРЕДЕЛЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	195
Кошулько О. П. ЖЕНСКАЯ МИГРАЦИЯ ИЗ СТРАН БЫВШЕГО СОВЕТСКОГО СОЮЗА В ТУРЕЦКУЮ РЕСПУБЛИКУ: НАИБОЛЕЕ РАСПРОСТРАНЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ИММИГРАНТОК	200
Павлыш Э. В. МЕХАНИЗМ ФОРМИРОВАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕГИОНА С ТОЧКИ ЗРЕНИЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ РЕГИОНАЛЬНОЙ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ	207
РЕЦЕНЗІЇ	
Брюховецька Н. Ю. ВИЯВЛЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОСНОВНИХ АГЕНТІВ РИНКУ: ВІДОБРАЖЕННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	217
НАШІ ЮВІЛЯРИ	
БЕЛОПОЛЬСЬКОМУ МИКОЛІ ГРИГОРОВИЧУ – 80!	220
ДО 80-РІЧЧЯ ЄВГЕНА ВАСИЛЬОВИЧА САВЕЛЬЄВА	221
ДО 80-РІЧЧЯ АНАТОЛІЯ ІВАНОВИЧА БУТЕНКА	224
ДО 70-РІЧЧЯ ОЛЕКСАНДРА ОЛЕКСІЙОВИЧА ЛЮБІЧА	225
ПАМ'ЯТІ КОЛЕГ	
Пам'яті видатного українського вченого-правознавця, академіка-засновника Академії економічних наук України, Почесного директора Інституту економіко-правових досліджень НАН України, академіка НАН України МАМУТОВА ВАЛЕНТИНА КАРЛОВИЧА	227
АНОТАЦІЇ	229
АННОТАЦІЇ	235
ABSTRACTS	241

Академія економічних наук України
Інститут економіки промисловості НАН України

**ВІСНИК
ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ УКРАЇНИ**

№ 1(34) 2018

Науковий журнал

Відповідальний за видання *В. І. Ляшенко*
Редактор *М. Г. Білопольський*

*Оригінал-макет підготовлено у відділі інформатизації наукової діяльності
Інституту економіки промисловості НАН України*

Адреса редакції: *03057, Київ, вул. Желябова, 2*
Тел. (050) 476 55 63
E-mail: slaval.aenu@gmail.com

Підп. до друку 27.04.2018 р.
Папір офсетний.
Ум.-друк. арк. 27,0.
Наклад 250 прим.

Формат 60x84/8.
Друк різнографія.
Обл.-вид. арк. 25,7.
Гарнітура «NewtonС».

Замовлення № 1430.

Надруковано в типографії **Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»**
к. 115, вул. Ковалю, 3, м. Полтава, 36014; тел.: (0532) 50-24-81
Свідцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3827 від 08.07.2010 р.